

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Харківський національний університет радіоелектроніки
Освітня програма	28896 Економіка
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Спеціальність	051 Економіка

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Харківський національний університет радіоелектроніки
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	28896
Назва ОП	Економіка
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність	051 Економіка
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Вид освітньої програми	Освітньо-наукова

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Буяк Леся Михайлівна, Диха Валерій Валерійович, Шалімова Наталія Станіславівна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	14.11.2023 р. – 16.11.2023 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП https://nure.ua/wp-content/uploads/2023/vidomist_samoots_051_onp-ek_phd.pdf

Програма візиту експертної групи https://nure.ua/wp-content/uploads/2023/prohrama-051_onp-ek_phd.pdf

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

Освітньо-наукова програма «Економіка» Харківського національного університету радіоелектроніки є актуальною та унікальною. Унікальність проявляється в чіткій відповідності ключовим пріоритетам Стратегії розвитку ХНУРЕ (інновації та партнерство між освітою, наукою, бізнесом та державним управлінням). ОП має високий потенціал для задоволення потреб регіону та національної економіки в цілому у високопрофесійних фахівцях, які здатні виконувати науково-педагогічну діяльність та проводити наукові дослідження на високому рівні, а затребуваність її випускників підтверджено академічною спільнотою. До реалізації освітньої й наукової складової долучені науково-педагогічні працівники, які активно приймають участь в міжнародних проєктах, що дозволяє відповідати пріоритетним напрямкам розвитку інновацій та науки з урахуванням гібридних загроз, зокрема в сфері цифровізації, цифрових інновацій, розвитку пріоритетних галузей економіки. НПП та наукові керівники кафедри економічної кібернетики та управління економічної безпеки мають належну академічну кваліфікацію, високу публікаційну активність, що забезпечує як високий рівень викладання, так і наукового керівництва. ОП повною мірою відповідає інтересам здобувачів, забезпечує тісне поєднання їх наукових інтересів та досліджень наукових керівників. Здобувачі отримують потужну соціальну, консультаційну та інформаційну підтримку. Матеріально-технічна база забезпечує повноцінне робоче місце аспіранта взірцевої якості з доступом до різноманітних програмних продуктів та інформаційного забезпечення, наявність інноваційного парку "Синергія" та навчально-наукових лабораторій, в тому числі в рамках проєкту Erasmus+ «Академічна протидія гібридним загрозам – WARN», є прикладом інноваційної практики, що дає підстави для оцінювання критерію 7 на рівень А. Виявлені недоліки та слабкі сторони ОП за критеріями 1-6, 8-10 (оцінені на рівень В) не знижують загальне позитивне враження, а визначають виключно перспективи подальшого розвитку програми; рекомендації сформульовані виключно в контексті зростання конкурентоспроможності ОП і повного використання існуючого потенціалу. В результаті ознайомлення з відомостями про самооцінювання, проведених зустрічей, ознайомлення з додатково наданими документальними доказами експертна група підтверджує можливість підготовки на високому якісному рівні здобувачів вищої освіти за третім (освітньо-науковим) рівнем за ОП «Економіка» в ХНУРЕ.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

1. ОП має свої особливості та унікальність: чітка відповідність ключовим пріоритетам Стратегії розвитку ХНУРЕ (інновації та партнерство між освітою, наукою, бізнесом та державним управлінням); зміст ОК, їх перелік формується на основі участі НПП в міжнародних проєктах (Erasmus), що дозволяє відповідати пріоритетним напрямкам розвитку інновацій та науки в сфері цифровізації, цифрових інновацій, розвитку пріоритетних галузей економіки. 2. Участь НПП в проєкті "Академічна протидія гібридним загрозам" дозволяє забезпечити унікальні акценти в педагогічній складовій та набутті соціальних навичок, які є актуальними під час повоєнної відбудови України та розвитку України як демократичної держави з європейськими цінностями. 3. Структура обов'язкової частини ОП повною мірою забезпечує опанування методології наукового пошуку та методів дослідження, що є критично важливим для аспірантів; ОК, які спрямовані на здобуття мовних компетентностей та універсальних навичок дослідника включають економічний контекст, що дозволяє посилити досягнення результатів навчання зі спеціальності. 4. Формування конкурсного балу за чотирма складовими дозволяє відбирати вмотивованих та підготовлених здобувачів, здатних до науково-дослідної діяльності. 4. Інформаційно-комунікаційні системи, спеціалізоване програмне забезпечення, яке використовується під час освітньої складової та наукових досліджень, включає програмні продукти для організації дослідження та управління проєктами та для комп'ютерного моделювання економічних систем, статистичного аналізу, прогнозування, що дозволяє забезпечити комплексну підготовку дослідника. 5. Надання переваги індивідуальним методам навчання, використання сучасних та різноманітних методів викладання та структуризація навчальної-довідкової інформації, що розміщена в репозиторіях ХНУРЕ. 6. Дієвість системи сприяння професійному розвитку викладачів; наявність ефективної системи морального і матеріального заохочення викладачів до досконалості у викладанні, що забезпечує високу якість кадрового забезпечення ОП. 7. Наявне прозоре і об'єктивне рейтингування кафедр та факультетів, що мотивує викладачів до розвитку професійної майстерності та забезпечує процедуру моніторингу рівня професіоналізму. 8. Висока умотивованість академічної спільноти до подальшого розвитку ОП, відбувається активна робота адміністрації у напрямку постійного розвитку та покращення якості освіти, в тому числі за даною ОП. 9. Створена потужна організаційна, матеріально-технічна, інформаційна підтримка через наявність дистанційних платформ, можливості міждисциплінарного консультування; інноваційною та взірцевою практикою є наявність наукового парку "Синергія", навчально-наукових лабораторій. 10. Наукові керівники мають високу результативність отримання грантів на міжнародні проєкти, зокрема в рамках Erasmus Jean Monet, що забезпечує актуальність наукових досліджень аспірантів, їх долучення до міжнародної спільноти, інтегрування в європейський дослідний простір.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

1. Окремі аспекти заявленої особливості та фокусу ОП (безпекоорієнтоване управління, функціонування соціально-економічних систем в умовах глобалізації та цифрової взаємодії) та відповідність інтересам здобувачів забезпечується в основному за рахунок авторських ВК, а не обов'язкових ОК. 2. В перелік обов'язкових ОК зі спеціальності включений лише один ОК, що не повною мірою охоплює предметну область в частині питань,

присвячених теоріям мікро-, макро- і міжнародної економіки, регулюванню та управлінню багаторівневими господарськими системами. 3. Положеннями про організацію освітнього процесу не враховано обсяги набору по ОНП і формально не закріплена процедура вибору для малокомплектних груп. 4. Вступне випробування з іноземної мови проводиться у формі тестування, що не дозволяє повноцінно оцінити іноземну комунікаційну компетентність, недостатньо чіткою є форма перевірки компетенцій та ПРН вступників з інших спеціальностей. 5. При реалізації ОНП спостерігається низький рівень академічної мобільності здобувачів. 6. Відсутні укладені договори про співпрацю з роботодавцями. Рекомендації: 1. Під час наступного перегляду ОПП посилити блок ОК зі спеціальності (зокрема, з переліку авторських ВК з питань цифровізації, гібридних загроз, безпекоорієнтованого управління, циклічної економік). 2. До початку наступного навчального року переглянути норми положень про організацію освітнього процесу в частині обмеження кількості здобувачів доктора філософії при формуванні груп для вивчення вибіркової складової. 3. До початку вступної компанії 2024 року розширити форму вступного випробування з іноземної мови та зміст вступного випробування зі спеціальності, конкретизувати умови призначення додаткового вступного випробування відбірковою комісією. 4. Популяризувати можливості академічної мобільності (як між ЗВО, так і у закордонних вузах), сприяти залученню здобувачів третього рівня до участі у програмах академічної мобільності, зокрема, застосовувати систему матеріального стимулювання за подачу грантових заявок на стажування у закордонних університетах, застосовувати систему перезаліку дисциплін. 5. Розширити практику залучення висококваліфікованих професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців до проведення аудиторних занять для покращення практичної підготовки здобувачів відповідно до побажань аспірантів та стейкхолдерів. 6. До початку наступного навчального року доповнити нормативні положення правами і обов'язками стейкхолдерів та здобувачів в процесі їх участі в обговоренні ОНП, удосконалити зміст анкет у напрямі сучасних трендів ринку праці, зробити анкетування більш фокусованим на ОНП, що дозволить деталізовано аналізувати та враховувати особливості та потреби здобувачів. 7. При наступному перегляді ОНП розширити перелік як обов'язкових, так і вибірковок ОК (тем) англійською мовою, розпочати роботу над англійською ОНП, враховуючи затребуваність з боку іноземних здобувачів.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Метою ОНП є підготовка науковців, здатних продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми у сфері економіки, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики, що повною мірою корелює із зобов'язаннями, визначеними в Стратегії розвитку ХНУРЕ https://nure.ua/wp-content/uploads/Main_Docs_NURE/strategy_nure_2022.pdf за напрямками розвитку (освіта, дослідження, персонал, партнерство, ресурси) та визначеними перспективами - інновації, стійкість і реальність, що означає співробітництво та обмін з бізнесом, промисловістю, суспільством. В Стратегії зроблено акцент на партнерство задля досягнення інновацій як фундаментальної основи для проведення досліджень в ХНУРЕ та його позитивного впливу на суспільство і саме це втілено в ОНП та освітній діяльності. Особливістю програми (як зазначено в ОНП) є її комплексний характер на основі інтеграції сучасних наукових досягнень і знань з інноваційного розвитку економіки, моделювання соціально-економічних процесів, теорії та практики прийняття економічних рішень в контексті безпекоорієнтованого управління, функціонування соціально-економічних систем в умовах глобалізації та цифрової взаємодії; основний фокус ОНП включає такі ж ключові терміни. Ця особливість, дійсно, проявляється в тематиці наукових досліджень і сформованому переліку вибірковок компонент. ЕГ рекомендує посилити блок дисциплін зі спеціальності аби заявлена особливість і фокус були підкріплені обов'язковими ОК. Формування змісту ОНП відбувається відповідно до Стратегії інтернаціоналізації ХНУРЕ https://nure.ua/wp-content/uploads/Main_Docs_NURE/strategiia-internatsionalizatsii.pdf, базуючись на досягненнях та результатах міжнародних проєктів <https://eces.nure.ua/nauka-i-mizhnarodne-spivrobitnictvo>.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

За результатами зустрічей ЕГ має можливість підтвердити наявність тісної співпраці та врахування пропозицій: 1) здобувачів; 2) представників бізнесу, реального сектору економіки та органів державного управління; 3) наукових працівників науково-дослідних установ; 4) представників інших ЗВО; 5) внутрішніх стейкхолдерів - НПП. Стейкхолдери підтвердили подання або власних пропозицій, або підтримку інших пропозицій під час обговорення.

Пропозиції здобувачів враховуються при вдосконалення форм і методів навчання (здобувачами було запропоновано зробити акцент на практичних кейсах під час вивчення ОК зі спеціальності, в т.ч. вибіркового, обговорено форми подання інформації при дистанційній роботі), змісту ОК (запропоновано зробити акцент на спеціальній лексиці досліджень в сфері економіки). За пропозицією Марченко Р.О. (ТОВ «Нові енергетичні проекти») розширено зміст дисципліни ОК7 "Інноваційна парадигма розвитку економіки" темою "Сучасна парадигма стратегічного управління розвитком енергетичних компаній України". Активну роль в удосконаленні ОНП відіграє Рада молодих вчених, яка погоджує усі ОП університету, в т.ч. ОНП "Економіка". Співпраця зі стейкхолдерами зі сфери реального сектору та органів державного управління відбувається шляхом їх участі в міжнародній конференції з інтеграції бізнесу та науки (зокрема вони є членами організаційного комітету), через сайт за допомогою звернень, під час додаткових заходів на кафедрі, зокрема ярмарки вакансій. Стейкхолдерами висловлювались пропозиції щодо врахування сучасних тенденцій науки, наповнення вибіркового компоненту, змісту обов'язкової дисципліни зі спеціальності.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Цілі ОНП чітко відповідають сучасним тенденціям розвитку спеціальності, оскільки ОНП зорієнтована на питання інноваційного розвитку економіки, регіонів, підприємств. Регіональний контекст - ІТ-спрямування Харківського регіону - врахований шляхом включення питань цифровізації та діджиталізації. Галузевий аспект враховується і шляхом забезпечення відповідності основним цілям ХНУРЕ розвитку іт-технологій, але і шляхом розгляду критично важливих галузей (наприклад, за пропозицією стейкхолдера - енергетична галузь). Гарант та члени групи з розробки ОНП, учасники відкритої зустрічі (представники інших ЗВО) підтвердили співпрацю щодо обговорення ОНП. Гарант, завідувач кафедри та члени групи із розробки ОНП, НПП є активними учасниками міжнародних проєктів, зокрема Erasmus, що дозволяє забезпечувати постійне оновлення ОНП, зокрема саме за результатами виконання таких проєктів було включено дві ВК "Цифрова економіка" та "Безпекоорієнтоване управління". Гарантом було підкреслено, що врахування таких результатів дозволяє підтримувати наукові дослідження на актуальному рівні, зокрема шляхом розгляду питань безпекоорієнтованого управління на рівні галузей, регіонів, використання штучного інтелекту. ЕГ відмічає, що враховуються сучасні тенденції не лише в сфері економіки, а і в сфері педагогічної діяльності: зокрема, за результатами виконання проєкту Erasmus+ «Академічна протидія гібридним загрозам» 610133-ЕРР-1-2019-1-FI-ЕРРКА2-СВНЕ-JP доц. Гришко С.В. (викладач ВК "Безпекоорієнтоване управління соціально-економічними системами", науковий керівник) є співавтором навчального посібника "Методика навчання в умовах гібридних загроз" <https://warn-erasmus.eu/ua/deliverables/new-hybrid-teaching-methodology/>.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

ОНП була розроблена в 2016 році (на сайті відділу аспірантури та докторантури розміщено ОНП 2020-2023 рр.). ОНП "Економіка" 2022 та 2023 років за змістом повністю відповідають СВО зі спеціальності 051 для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти: формулювання ЗК, СК, ПРН, інтегральної компетентності, предметної області в частині викладення об'єкту, теоретичного змісту, методів, методики та технології, інструментарію та обладнання не відрізняються від положень СВО. Додаткових ПРН, ЗК та СК ОНП не передбачає. До затвердження стандарту формування ПРН, ЗК, СК відбувалось відповідно до вимог НРК (ОНП 2020 та 2021 років).

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

1. ОНП має свої особливості та унікальність, яка проявляється в чіткій відповідності ключовим пріоритетам Стратегії розвитку ХНУРЕ (інновації та партнерство між освітою, наукою, бізнесом та державним управлінням), а також тим, що зміст ОК, їх перелік формується на основі участі НПП в міжнародних проєктах (Erasmus), що дозволяє відповідати пріоритетним напрямкам розвитку інновацій та науки, зокрема в сфері цифровізації, цифрових інновацій, розвитку пріоритетних галузей економіки. 2. Участь НПП в проєкті "Академічна протидія гібридним загрозам" дозволяє забезпечити унікальні акценти в педагогічній складовій та набутті соціальних навичок, які є актуальними під час повоєнної відбудови України та розвитку України як демократичної держави з європейськими цінностями.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

1. Окремі аспекти заявленої особливості та фокусу ОНП (теорії та практики прийняття економічних рішень в контексті безпекоорієнтованого управління, функціонування соціально-економічних систем в умовах глобалізації та цифрової взаємодії) проявляються в сформованому переліку вибірових компонент, а не в обов'язкових ОК. Рекомендації: при наступному перегляді ОНП посилити блок дисциплін зі спеціальності аби заявлена особливість і фокус були підкріплені обов'язковими ОК. Термін: під час наступного перегляду ОНП, до початку 2024-2025 навчального року.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

ОНП відповідає якісним характеристикам критерію 1: програма відповідає Стратегії розвитку та Стратегії інтернаціоналізації ХНУРЕ, враховує тенденції розвитку спеціальності, регіональний та галузевий аспект, досвід інших ЗВО, відбувається співпраця з різними групами стейкхолдерів, їх пропозиції враховуються при вдосконаленні ОНП. Разом з тим, наявний недолік в частині врахування заявленої особливості та фокусу в переліку та наповненні вибірових компонент, але який, на думку ЕГ, не порушує норм законодавства та не має суттєвого впливу на якість освітнього процесу. Беручи до уваги всю цілісність встановлених фактів (сильних сторін, позитивних практик, слабких сторін, недоліків та їх контексту, такі чинники, як принципи поваги до автономії закладу, відносний вплив недоліків на відповідний аспект якості освітньої програми та наявний чіткий підхід, орієнтований на вдосконалення), ОНП та освітня діяльність за цією програмою в контексті Критерію 1 відповідає рівню В.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Обсяг ОНП 2023 року становить 32 кредити, що відповідає вимогам Закону України "Про вищу освіту", Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та СВО за спеціальністю 051 для третього (освітньо-наукового) рівня - 30-60 кредитів ЄКТС, в тому числі вибіркова складова - 8 кредитів, що становить 25%. Освітня складова передбачена лише в першому році навчання, три роки відведені на наукову складову та педагогічну практику (3-й рік навчання). Перелік та обсяг обов'язкових ОК, починаючи з 2020 року майже не змінювався; лише в 2021 році було збільшено обсяг ОК Іноземна мова як мова наукової комунікації з 5 до 6 кредитів. Обсяг вибіркової складової в 2020 році становив 9 кредитів (передбачалося вибір 1 ВК - 5 кр., 1 ВК - 4 кр.); з 2021 році обсяг вибіркової складової становить 8 кр., усі ВК мають обсяг 4 кр. Основні зміни в ОНП, починаючи з 2020 році, стосувались розширення та змін переліку ВК. Аналіз структури ОНП показує, що усі чотири складові підготовки аспірантів присутні, але переважають ОК, спрямовані на досягнення загальнонаукових, мовних компетентностей та універсальних навичок дослідників: на оволодіння загальнонауковими (філософськими) компетентностями) - 3 кредити (ОК1 Філософія та методологія сучасної науки, проблеми формування критичного мислення); на здобуття мовних компетентностей - 6 кредитів (ОК6 Іноземна мова як мова наукової комунікації); на набуття універсальних навичок дослідника, застосування сучасних інформаційних технологій у науковій діяльності, організації та проведення навчальних занять, управління науковими проектами - 11 кредитів (ОК2 Психолого-педагогічні основи науково-педагогічної діяльності, ОК3 Методологія наукових досліджень, ОК4 Особливості сучасної наукової комунікації, ОК5 Сучасні методи аналізу даних, ОК8 Педагогічна практика); на здобуття глибинних знань зі спеціальності - 4 кредити (ОК7 Інноваційна парадигма розвитку економіки). Глибинні знання зі спеціальності додатково забезпечують вибірові ОК (по 4 кредити), на які відведено обсяг в 8 кредитів, отже додатково аспірант має можливість опанувати дві ОК зі спеціальності. Перелік ВК є актуальним, відбиває сучасні досягнення та актуальні проблеми в сфері економіки (цифровізація, діджиталізація, безпекоорієнтоване управління, конкурентний потенціал, прикладний аналіз та моделювання) наведений <https://eces.nure.ua/aspirantam/silabus1>. ОНП включає і педагогічну практику (3-й рік навчання), і окрему дисципліну (1-й рік навчання), отже опанування педагогічних компетентностей забезпечується і теоретичною дисципліною, і практичною підготовкою.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Зміст ОНП має чітку структуру, взаємозв'язок між ОК, які викладаються протягом першого року навчання, та послідовність їх вивчення є логічним. ЕГ звертає увагу на нелогічне включення ОК8 Педагогічної практики до блоку "Дисциплін зі спеціальності", оскільки в Порядку підготовки докторів філософії навички організації та проведення

навчальних занять відносяться до універсальних навичок дослідника. ОНП включає дві структурно-логічні схеми: загальну - демонструє структуру освітньої і наукової складової, деталізовану - покаже зв'язок між конкретними ОК. Враховуючи, що відповідно до Правил прийому передбачено вступ в аспірантуру двічі на рік (весною та восени), затверджено два НП, але графік освітньої складової спільний, який розпочинається в жовтні поточного року <https://eces.nure.ua/aspirantam/osvitni-programi-ta-navchalni-plani>. За результатами ознайомлення з силабусами, РНП, спілкування з НПП, групою з розробки ОНП ЕГ має можливість підтвердити можливість досягти цілей та ПРН, передбачених ОНП, відмітивши такі особливості: 1) РНО1, 02, 03, які прямо відносяться до глибинних знань зі спеціальності, забезпечено ОК7 "Інноваційна парадигма розвитку економіки" та іншими обов'язковими ОК, в рамках яких індивідуальні завдання (в т.ч. на іноземній мові в рамках ОК6) спрямовані на конкретні напрямки дослідження аспірантів, економічний контекст включений в практичні завдання та самостійну роботу; додатково - ВК, при виборі двох з яких, аспірант в будь-якому випадку вивчає дисципліни, які розглядають специфіку принципів, методів та методологію економічних наук в спеціалізованих областях; 2) РНО1 (в частині дослідницьких навичок), 08, 09, які регламентують універсальні навички дослідника та презентації досліджень, повною мірою забезпечуються ОК3, ОК4, ОК5; 3) основною ОК, що забезпечує РНО4, є ОК5, але навички використовувати сучасні інструменти обробки інформації забезпечуються в рамках ОК3, ОК7; певною особливістю програми є акцент на даний РН під час викладання ОК2 "Психолого-педагогічні основи науково-педагогічної діяльності" та ОК8 "Педагогічна практика", що зумовлено необхідністю опанування штучного інтелекту, ChatGPT під час педагогічної діяльності; 4) РНО5 в частині теоретичних аспектів розробки наукових проєктів забезпечується ОК1, ОК3, ОК4; спеціалізовані питання, в т.ч. комерціалізації результатів досліджень та інтелектуальної власності розглядаються в окремих темах ОК7 (зокрема теми 6 та 7). На думку ЕГ, структура обов'язкової частини ОНП повною мірою забезпечує опанування методології наукового пошуку та методів дослідження, що є критично важливим для здобувачів третього (освітньо-наукового рівня), водночас доцільним є розширення обов'язкових освітніх компонентів зі спеціальності, а також включення дисципліни "Проєктний та грантовий менеджмент" до переліку обов'язкових, що дозволить забезпечити унікальність ОНП та підтримку її мети, заявленої гарантом - інтеграція аспірантів в європейській та глобальний науковий простір.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

ОНП повною мірою відповідає об'єкту дослідження, викладеному в СВО, оскільки охоплює питання теорії та методології наукових досліджень, феномену, явищ і проблем сучасних економічних процесів та систем. На оволодіння глибинними знаннями зі спеціальності спрямовані обов'язкова дисципліна ОК7 "Інноваційна парадигма розвитку економіки", яка включає два змістових модулі (1 "Основи інноваційного розвитку економіки країни, регіону, підприємства", 2 "Стратегії інноваційного розвитку підприємства"), що дозволяє охопити основний теоретичний зміст предметної області в частині вивчення явищ і проблем сучасних економічних процесів та систем з урахуванням особливостей та потреб інноваційного розвитку економіки країни, регіонів, суб'єктів ринку. Але на думку ЕГ потребує або розширення її змісту шляхом включення тем, присвячених теоріям мікро-, макро- і міжнародної економіки, регулювання та управління багаторівневими господарськими системами або включенням додаткової освітньої компоненти зі спеціальності (з урахуванням заявленого фокусу - інноваційна парадигма, цифровізація економіки та безпекоорієнтоване управління). ОНП дозволяє оволодіти методами, методиками та технологіями відповідно до предметної області завдяки наявності ОК1, ОК3, ОК4, ОК5, які, крім загальних підходів, включають економічний контекст. Інформаційно-комунікаційні системи, спеціалізоване програмне забезпечення, яке використовується під час освітньої складової та наукових досліджень (продемонстровано під час огляду матеріально-технічної бази, перелік надано на запит ЕГ), включає програмні продукти для організації дослідження та управління проєктами (Microsoft Office 365 ProPlus з додатками (корпоративна ліцензія), в т.ч. Publisher, Access, OneNote 2016, Project, Visio) та Scilab 6.1.1 - для комп'ютерного моделювання економічних систем, статистичного аналізу, прогнозування.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

В ХНУРЕ передбачено різні складові індивідуальної освітньої траєкторії: можливість вибору тематики наукового дослідження, отримання наукового консультування від інших НПП, виконання дослідження за індивідуальним планом, вибір бази та змісту програми педагогічної практики, участь в НДР, міжнародних проєктах й грантах. ЕГ відмічає, що особливо підтримка індивідуальної освітньої траєкторії проявляється в можливості отримання консультацій від інших НПП, що підтвердили і наукові керівники, і здобувачі. Процедура вибору регламентовані Положенням про організацію освітнього процесу щодо вибіркової складової освітніх програм у ХНУРЕ https://nure.ua/wp-content/uploads/2023/150_07.07.2023.pdf та Положенням про організацію освітнього процесу в ХНУРЕ https://nure.ua/wp-content/uploads/Main_Docs_NURE/polozhennja-pro-organizaciju-osvitnogo-procesu-v-hnure-2023.pdf. Механізм вибору передбачає наступне: 1. На вибіркочку складову відведено 8 кредитів з можливістю вибору двох ВК по 4 кредити з формою підсумкового контролю залік. 2. Для вибору аспірантами пропонується 6 ВК по 4 кр. (перелік включений в ОНП), а також зазначено про можливість вибору в загальному каталозі вибіркових дисциплін університету (випадки вибору із загального каталогу були по іншим ОНП, на даний ОНП аспіранти робили вибір на користь вибіркових дисциплін зі спеціальності, передбачених в ОНП). 3. Загальний каталог ВК <https://nure.ua/zagalnij-katalog-vibirkovih-navchalnih-disciplin> сформований для усіх рівнів за двома блоками: цикл професійно-практичних дисциплін та цикл гуманітарних та соціально-економічних навчальних дисциплін; окремо

ВК згруповані за факультетами та кафедрами [https://nure.ua/zagalnij-katalog-vibirkovih-navchalnih-disciplin](https://nure.ua/zagalnij-katalog-vibirkovih-navchalnih-disciplin/merezha-kafedralnih-katalogiv-vibirkovih-navchalnih-disciplin). 4. ВК передбачені для вивчення в другому семестрі, отже є можливість виваженого вибору. 5. Положенням про організацію освітнього процесу щодо вибіркової складової https://nure.ua/wp-content/uploads/2023/150_07.07.2023.pdf визначено, що навчальна група для вивчення вибіркового освітнього компоненту формується, якщо її обрали не менше 10 осіб для третього (освітньо-наукового) рівня. На зустрічі завідувач відділу аспірантури та докторантури та начальник навчального відділу пояснили, що враховуючи значно менший набір на дану ОНП групи формується, виходячи з фактичного вибору, але при цьому зменшується аудиторне навантаження до 12% від загального обсягу 120 годин, 4 кредити ECTS (при повноцінній групі - 46.7%). 6. Вибір здійснюється здобувачами через гугл-форму до 10 жовтня з формуванням груп до 15 жовтня. Здобувачі підтвердили процедуру вибору, висловили своє задоволення переліком ВК, які відповідають їх науковим інтересам.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

ОНП передбачена педагогічна практика, яка регламентована відповідним Положенням https://nure.ua/wp-content/uploads/Passport_spec/221-vid-08.07.2021-pro-vvedennja-v-diju-rishennja-vchenoi-radi-universitetu-1.pdf. Обсяг передбачений 2 кредити ECTS або 60 годин, але тривалість її встановлена навчальним планом в 8 тижнів (березень-квітень третього року навчання), що не узгоджується з обсягом (нормативи в 1.5 кр. на тиждень https://osvita.ua/legislation/Vishya_osvita/6810/). Педагогічна практика включає оволодіння навичками викладацької та організаційно-виховної роботи, дозволена можливість опанування додаткових напрямів роботи (організація студентського наукового гуртка, залучення здобувачів до наукової роботи, проведення інших заходів для опанування навичок організаційної та методичної роботи). Формування змісту практики та оновлення підходів до проведення навчальних занять відбувається на основі тісної співпраці з іншими ЗВО, зокрема КНУШ, НУ "Чернігівська політехніка", ХНУ ім. Каразіна, ХНЕУ ім. С. Кузнеця, що підтверджено і на зустрічі із стейкхолдерами і учасниками відкритої зустрічі. Базою практики для аспірантів з ОНП "Економіка" визначена кафедра економічної кібернетики та управління економічною безпекою, але є можливість вибору іншої кафедри ХНУРЕ, іншого ЗВО, НДІ, іншої організації. Зміст практики (вибір навчальної дисципліни) формується, враховуючи інтереси аспіранта, в т.ч. і мовні компетентності (аспіранту іноземцю було запропоновано працювати зі змістом дисципліни з фінансів, НПП, який викладає її володіє на достатньому рівні англійською мовою, що підтвердила науковий керівник, завідувач кафедри ЕК та УЕБ). На запит ЕГ було надано приклад звітних матеріалів з педагогічної практики здобувача четвертого року навчання (індивідуальне завдання, звіт, відгук керівника та графік проведення лекційних, семінарських та практичних занять), які свідчать про належність її організації та можливість досягнення РНО7 та СКО4. ОНП передбачає і практичну підготовку до науково-дослідної діяльності, яка відбувається під час виконання індивідуальних завдань по обов'язковим освітнім компонентам ОК3, ОК5, ОК7.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

ЕГ підтверджує наявність широкого переліку заходів щодо формування соціальних навичок: зміст ОНП та достатня кількість ОК, зміст яких сприяє набуттю соціальних навичок (ОК1, ОК2, ОК3, ОК4), а саме: застосовані форми і методи навчання, долучення аспірантів до науково-дослідної роботи, організація педагогічної практики, участь в наукових заходах. Використовуються активні методи навчання, які розвивають різні соціальні навички (дебати, завдання з пошуку інформації, реферати, наукові доповіді, мозковий штурм, дискусії, метод проєктів).

7. Зміст освітньої програми урахує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійний стандарт відсутній. Зміст ОНП побудований таким чином, що забезпечує достатність теоретичної та практичної підготовки аспірантів для здобуття компетентностей, необхідних для подальшої професійної діяльності на посадах викладачів ЗВО з урахуванням вимог Професійного стандарту на групу професій "Викладачі закладів вищої освіти" https://mon.gov.ua/storage/app/media/pto/standarty/2021/03/25/Standart%20na%20ohrupu%20profesiy_Vykladachi%20zakladiv%20vyshchoyi%20osvity_25.03.pdf, а саме: загальні компетентності (ЗК.01-ЗК.12, п.4 Професійного стандарту), трудові функції та професійні компетентності (А-Ж, п. 5, 6 Професійного стандарту). Зміст ОНП та організація освітнього процесу в повній мірі забезпечує підготовку докторів філософії, здатних виконувати обов'язки, передбачені для наукових працівників Законом України "Про наукову та науково-технічну діяльність" (п.4, ст.6, розділ II) <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19#Text>.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Положенням про організацію освітнього процесу в ХНУРЕ https://nure.ua/wp-content/uploads/Main_Docs_NURE/polozhennja-pro-organizaciju-osvitnogo-procesu-v-hnure-2023.pdf навчальний час, відведений для СРС на один кредит ЄКТС (30 годин) для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти становить 18-22 години (60-73%). Згідно з навчальним планом обсяг аудиторного навантаження становить 46,7%, відповідно СРС - 53,3%, що відповідає і внутрішнім положенням, і є реалістичним для досягнення цілей та ПРН ОНП. Під час зустрічей з аспірантами було підтверджено адекватність навчального навантаження і достатність самостійної роботи. Але ЕГ зауважує, що в навчальний план обсяг аудиторного навантаження по ВК включено, виходячи з припущення, що буде сформована група не менше 10 осіб (без зменшення аудиторного навантаження). Фактично по ОНП формуються групи з вивчення ВК, які є меншими 10 осіб, а тому зменшується аудиторне навантаження до 12% від загального обсягу годин (описано в підкритерії 2.4). Аспіранти підтвердили достатність такого навантаження, оскільки фактично відбувається індивідуальна робота. Але сам навчальний план не відбиває реальну структуру навантаження по ВК.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Підготовка здобувачів за дуальною формою освіти за даною ОНП не здійснюється.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

1. Структура обов'язкової частини ОНП повною мірою забезпечує опанування методології наукового пошуку та методів дослідження, що є критично важливим для здобувачів третього (освітньо-наукового рівня), дисципліни, які спрямовані на здобуття мовних компетентностей та універсальних навичок дослідника включають економічний контекст, що дозволяє посилити досягнення результатів навчання зі спеціальності. 2. Інформаційно-комунікаційні системи, спеціалізоване програмне забезпечення. яке використовується під час освітньої складової та наукових досліджень, включає програмні продукти для організації дослідження та управління проектами та для комп'ютерного моделювання економічних систем, статистичного аналізу, прогнозування, що дозволяє забезпечити комплексну підготовку дослідника.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

1. В переліку обов'язкових освітніх компонент зі спеціальності включена лише один ОК, що не повною мірою охоплює предметну область дослідження в частині питань, присвячених теоріям мікро-, макро- і міжнародної економіки, регулюванню та управлінню багаторівневими господарськими системами. Рекомендації: при наступному перегляді ОНП розглянути питання включення додаткової освітньої компоненти зі спеціальності в перелік обов'язкових з урахуванням заявленого фокусу - цифровізація економіка та безпекоорієнтоване управління. Терміни: при наступному перегляді ОНП. 2. Хоча навички розробки наукових проєктів, комерціалізації наукових досліджень в цілому опановуються через вивчення обов'язкових ОК (ЕГ не відзначає в даному контексті ані слабких сторін, ані недоліків) рекомендовано або включити дисципліну "Проєктний та грантовий менеджмент" до переліку обов'язкових (або як окремий модуль в ОК Методологія наукових досліджень), що дозволить забезпечити унікальність ОНП та підтримку її мети, заявленої гарантом - інтеграція аспірантів в європейській та глобальний науковий простір. Терміни: при наступному перегляді ОНП. 3. Положеннями про організацію освітнього процесу та про організацію освітнього процесу щодо вибіркової складової не враховано обсяги набору по ОНП "Економіка" і формально не закріплена процедура вибору для малокомплектних груп; зменшення аудиторного навантаження не враховано при формуванні навчального плану, який фактично не відбиває реальну структуру навантаження по ВК. Рекомендації: переглянути норми положень про організацію освітнього процесу в частині обмеження кількості здобувачів доктора філософії при формуванні груп для вивчення вибіркової складової. Терміни: до початку нового 2024-2025 навчального року.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

ОНП відповідає якісним характеристикам критерію 2: ОНП має цілісну структуру, освітні компоненти, включені до ОНП, складають логічно пов'язану систему, дозволяють в цілому досягти цілей та програмних результатів навчання; існують механізми формування індивідуальної освітньої траєкторії, в тому числі процес вибору дисциплін; забезпечена практична підготовка; аудиторне навантаження є реалістичним. Разом з тим, наявні недоліки та слабкі сторони в частині охоплення предметної області спеціальності, формального закріплення процедур формування малокомплектних груп для вивчення вибіркових дисциплін. Але, на думку ЕГ, дані недоліки не порушують норм законодавства та не впливають суттєво на якість освітнього процесу. Беручи до уваги всю цілісність встановлених фактів (сильних сторін, позитивних практик, слабких сторін, недоліків та їх контексту, такі чинники, як принципи поваги до автономії закладу, відносний вплив недоліків на відповідний аспект якості освітньої програми та наявний чіткий підхід, орієнтований на вдосконалення), ОНП та освітня діяльність за цією програмою в контексті Критерію 2 відповідає рівню В.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

ЕГ пересвідчилась в тому, що Правила прийому на навчання до аспірантури ХНУРЕ у 2023 р. є чіткими та зрозумілими, оприлюднені на офіційному веб-сайті ЗВО: <https://cutt.ly/rwWs4c4y>. У Додатку 3 до Правил прийому до Харківського національного університету радіоелектроніки в 2023 р. міститься інформація щодо термінів прийому заяв і документів, вступних екзаменів, конкурсного відбору та зарахування до аспірантури, в т.ч. іноземних громадян. Згідно п.4 Додатку 3 до Правил прийому до ХНУРЕ у 2023 р. для конкурсного відбору осіб, які вступають на навчання для здобуття ступеня доктора філософії, зараховуються бали вступних випробувань із спеціальності та іноземної мови, конкурсний бал враховує середній бал додатку до диплома (магістра і бакалавра) та додаткові бали за наукові досягнення. Проведення вступних випробувань передбачено зі спеціальності у формі екзамену; з іноземної мови у формі тестування. Правилами вступу передбачено можливість звільнення від складання вступного іспиту з іноземної мови, якщо вступник підтвердив свій рівень її знання дійсним сертифікатом (не нижче рівня B2 Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти або аналогічного рівня; англійської мови: TOEFL, International English Language Testing System, Cambridge English Language Assessment; німецької мови: TestDaF; французької мови: DELF або DALF). Вступнику із рівнем B2 володіння іноземною мовою зараховується вступний іспит з іноземної мови на основі такого сертифіката з найвищим балом. СВО (051, доктор філософії) передбачено обов'язкову перевірку у осіб, що здобули попередній рівень вищої освіти за іншими спеціальностями, набуття особою компетентностей та результатів навчання, що визначені СВО (051, магістр). Згідно Правил вступу ХНУРЕ такі додаткові вступні випробування не є обов'язковими, а можуть бути призначені за рішенням відбіркової комісії. Під час зустрічі з гарантом та групою з розробки ОНП було отримано пояснення, що зміст вступного випробування зі спеціальності формується в такий спосіб аби максимально врахувати вимоги СВО 051 (магістр). Ознайомлення зі змістом програми (<https://cutt.ly/lwPtjMjL>) дозволяє ЕГ підтвердити можливість перевірки наявності у вступника відповідних компетентностей, але ЕГ з повагою до автономії закладу, враховуючи прийнятий підхід формування програми, рекомендує розширити її зміст питаннями макро- та міжнародної економіки, а також конкретизувати умови призначення додаткового вступного випробування відбірковою комісією. ЕГ відзначає, що на ОНП навчаються здобувачі вищої освіти – іноземні громадяни. За результатами спілкування з'ясовано, що правила прийому для вступників були зрозумілими; усі вступники склали іспит з іноземної мови, тобто сертифікатів про підтвердження володіння іноземною мовою на рівні «B2» не було надано вступниками. Також гарант та здобувачі надали інформацію, що додаткові іспити вони не склали. Дискримінаційних положень для потенційних вступників на навчання до ХНУРЕ, зокрема за даною ОНП, ЕГ не виявила.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

ЕГ відзначає, що врахування особливостей ОНП правилами прийому на навчання за освітньо-науковою програмою виражається у: - Програмі вступних випробувань, яка розробляється фаховою комісією, щорічно оновлюється з урахуванням перегляду та оновлення ОНП, затверджується Головою приймальної комісії ХНУРЕ та до початку вступної кампанії оприлюднюється на сайті відділу аспірантури та докторантури ХНУРЕ (<https://cutt.ly/EwWdwfrb>). Програма вступних випробувань враховує особливості ОНП 051 «Економіка», містить тематику питань та рекомендовану літературу за рубрикаціями: «Економіка, організація та управління підприємствами»; «Математичні методи, моделі та інформаційні технології в економіці»; - формуванні конкурсного балу, згідно якого найбільша вага надається показникам, що враховують знання за спеціальністю; вагомість вступного фахового іспиту Правилами визначено на рівні 0,7, іноземної мови – на рівні 0,3; при наявності однакового середнього балу перевага надається тим, хто має найвищий бал з екзамену по спеціальності; - врахуванні середнього балу додатку до диплому (бакалавра і магістра), що дозволяє врахувати попередні освітні досягнення; - врахуванні додаткових балів за наукові досягнення (у пункті 5 Додатку 3 Правил вступу до ХНУРЕ у 2023 р. прописано кількість балів за перемогу в конкурсах НДР, за опубліковані публікації, за отримані патенти), що дає можливість відібрати на навчання здобувачів, які найбільш вмотивовані до наукової діяльності; - можливості призначення за рішенням відбіркової комісії додаткового вступного випробування для вступників з дипломами магістра / спеціаліста інших галузей знань. Також варто зазначити, що вступники, які наберуть на першому іспиті менше ніж 60 балів, позбавляються права участі в наступному іспиті та у конкурсному відборі на вступ до аспірантури ХНУРЕ взагалі у поточному навчальному році. ЕГ відмічає, що форма проведення вступних випробувань зі спеціальності (екзамен з відкритими

питаннями) враховує особливості ОНП і дозволяє оцінити здатність вступника до науково-дослідної діяльності та навчання в аспірантурі. Вступне випробування з іноземної мови проводиться у формі тестування, що, на думку ЕГ, не дозволяє повноцінно оцінити іншомовну комунікаційну компетентність майбутнього аспіранта; ГЕР рекомендує розширити зміст даного вступного випробування, включивши відкриті усні та письмові питання.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, у ХНУРЕ регулюється: - Положення про організацію освітнього процесу в ХНУРЕ (<https://cutt.ly/5wWsWFeD>); - Положенням про порядок відрахування, переривання навчання, поновлення і переведення осіб, які здобувають вищу освіту, та надання їм академічної відпустки у ХНУРЕ (<https://cutt.ly/LwWdiLtC>); - Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність ХНУРЕ (<https://cutt.ly/qwWdopi7>). Доступність Правил визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, зокрема й під час академічної мобільності, забезпечена для усіх учасників освітнього процесу шляхом їх оприлюднення на сайті ХНУРЕ (<https://cutt.ly/BwWdiqbr>). ЕГ констатує, що Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність ХНУРЕ прописано у рубрикаціях, зокрема таких: підстави для реалізації прав на академічну мобільність; порядок реалізації прав здобувачів на академічну мобільність; права і обов'язки учасників програм академічної мобільності; порядок визнання результатів навчання, мовного та наукового стажування; порядок оформлення документів. Також у розділі 4 даного Положення прописано обов'язки ХНУРЕ щодо забезпечення прав на академічну мобільність, які включають: вільний та рівний доступ усім учасникам освітнього процесу до інформації про можливості академічної мобільності; сприяння учасникам програм академічної мобільності, надання консультаційних послуг під час оформлення документів для участі у програмах академічної мобільності. Практики перезарахування результатів навчання, отриманих в інших ЗВО за ОНП не було, оскільки фактів використання права на академічну мобільність з боку здобувачів вищої освіти третього освітньо-наукового рівня за спеціальністю 051 «Економіка» відсутні. Але ЕГ відмічає, що у ХНУРЕ укладено договори про міжнародну співпрацю, створено потенційні можливості для академічної мобільності здобувачів. Під час зустрічі представник відділу міжнародних зв'язків засвідчила, що вони займаються пошуком програм академічної мобільності за всіма ОП, які реалізуються у ХНУРЕ; інформація доводиться до здобувачів та НПП (у т.ч. через сайт та шляхом проведення відповідних заходів). Здобувачі повідомили, що поінформовані про можливості участі у програмах академічної мобільності.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, регулюється «Порядком визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти у ХНУРЕ» (<https://cutt.ly/qwWdpg3I>). Доступність учасникам освітнього процесу правил визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, забезпечено шляхом оприлюднення на сайті ХНУРЕ (<https://cutt.ly/BwWdiqbr>). Доповнюючи інформацію, описану у підкритерії 3.1., здобувач має право на зарахування кредитів набуття мовних компетентностей з дисципліни, передбаченої ОНП, на підставі володіння іноземною мовою, що підтверджено сертифікатом складання відповідних тестів Визнання результатів неформального та/або інформального навчання передбачає: - подання особою заяви щодо визнання відповідних результатів на ім'я уповноваженої особи відповідного підрозділу; - подання декларації (опис здобутків здобувача); у декларації здобувач має зазначити інформацію про суб'єкта, який здійснював неформальне навчання або з яким пов'язана професійна, громадська або інша діяльність, під час якої здобувались відповідні результати навчання та інформацію про здобуті результати неформального та/або інформального навчання; надання сертифіката, свідчення тощо. - оцінювання задекларованих результатів навчання здобувача; для підтвердження або уточнення необхідної інформації уповноважена особа може направляти «Запит» до ЗВО чи іншого суб'єкта діяльності, у якому отримано здобувачем задекларовані результати навчання. - прийняття рішення про визнання та зарахування особі відповідних освітніх компонентів (складових освітніх компонентів) ОНП або відмову у визнанні. ЕГ фіксує, що визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, у ХНУРЕ прописані, що забезпечує формалізованість цих процедур; процедури відповідають наказу МОН №130 від 8.02.2022 року "Про визнання у вищій та фаховій передвищій освіті результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти". Надана у відомостях самооцінювання інформація про те, що окремі питання щодо визнання результатів навчання здобувачів, отриманих у неформальній освіті, відображені у Положенні про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у ХНУРЕ (<http://surl.li/amahq>), не знайшли свого підтвердження, оскільки у даному Положенні регулювання питань щодо неформальної освіти відсутнє. Практики визнання та зарахування результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, здобувачам вищої освіти за ОНП, не було. Проте, НПП, гарант ОНП у ході спілкування з ЕГ при зустрічі повідомили, що надають інформацію здобувачам про можливості визнання результатів, отриманих у неформальній освіті, а здобувачі підтвердили про поінформованість щодо зазначених питань.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

1. Формування конкурсного балу забезпечує врахування попередніх освітніх досягнень (середній бал з додатку диплома магістра і бакалавра), наукових здобутків (додаткові бали за наукові досягнення), з пріоритетністю оцінки знань вступника зі спеціальності (найвищий коефіцієнт і врахування при однаковому середньому балі), що дозволяє відбирати вмотивованих та підготовлених здобувачів, здатних до науково-дослідної діяльності.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

1. Вступне випробування з іноземної мови проводиться у формі тестування, що не дозволяє повноцінно оцінити іншомовну комунікаційну компетентність майбутнього аспіранта і не повною мірою враховує заявлену особливість програми - інтеграцію аспірантів у європейський та міжнародний простір. Рекомендації: розширити зміст даного вступного випробування з іноземної мови, включивши відкриті усні та письмові питання. Терміни: під час формування програми для вступу 2024 року. 2. Додаткові вступні випробування для осіб, що здобули вищу освіту за іншими спеціальностями, не є обов'язковими, а можуть бути призначені за рішенням відбіркової комісії, критерії якого не розкриті в Правилах прийому. Рекомендації: з повагою до автономії закладу, враховуючи прийнятий підхід формування програми вступного випробування зі спеціальності, розширити його зміст питаннями макро- та міжнародної економіки для повного охоплення компетентностей та ПРН, що визначені СВО зі спеціальності 051 для другого (магістерського) рівня вищої освіти, конкретизувати умови призначення додаткового вступного випробування відбірковою комісією. Терміни: під час формування програми для вступу 2024 року.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

Аналіз фактів та доказів по підкритеріях дає підстави ЕГ стверджувати, що ОНП відповідає якісним характеристикам критерію 3: правила прийому чіткими та зрозумілими, враховують особливості ОНП; процедури перерахування результатів навчання, отриманих в інших ЗВО та в неформальній (інформальній) освіті, регламентовані і відповідають нормам наказів МОН. Інноваційні практики та унікальний досвід за 3-критерієм не виявлені. Разом з тим, ЕГ відмічає, що наявні слабкі сторони програми в частині вибору форми вступного випробування з іноземної мови та недостатньо чіткої форми перевірки компетентностей та ПРН, що визначені СВО зі спеціальності 051 для другого (магістерського) рівня вищої освіти (що передбачено в СВО для докторів філософії). Але відзначені слабкі сторони, на думку ЕГ, не порушують законодавства і не мають суттєвого впливу на якість освітньої діяльності за ОНП. З урахуванням наведених фактів та доказів по підкритеріях експертна група дійшла висновку, що ОНП відповідає рівню «В» за 3-м критерієм.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Підготовка здобувачів за ОНП 051 Економіка в ХНУРЕ проводиться згідно Положень: про організацію освітнього процесу в ХНУРЕ (<https://cutt.ly/MwULLyT9>), про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у ХНУРЕ (<https://cutt.ly/4wWsWVNr>), про порядок атестації здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії (<https://cutt.ly/ZwULZUy8>) та інших документів (<https://cutt.ly/IwULZZ5M>), що регламентують принципи, форми та методи організації освітнього процесу. Методи навчання передбачені наказом ХНУРЕ від 20.09.2019 №364 «Про структуру робочої програми навчальної дисципліни». В ході проведення акредитаційної експертизи ЕГ з'ясувала, що форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у ОНП цілей та програмних результатів навчання, сприяють особистісному розвитку аспірантів, їх самоактуалізації як в освітньому, так і дослідницькому процесі та орієнтовані на індивідуальне і персоналізоване навчання, що відповідає парадигмі студентоцентрованості. Під час навчального процесу викладачі застосовують традиційні (лекційні, практичні та індивідуальні заняття, консультації) у поєднанні з інтерактивними (case-study, розв'язання проблемних завдань, ділові ігри, «мозкова атака», дискусії, розробка і захист проєктів, презентація результатів досліджень за допомогою новітніх ІТ-технологій) формами і методами навчання. В рамках реалізації проєкту Erasmus+ кафедрою ЕК проведено воркшоп з методологією навчання (<https://cutt.ly/OwULC9Cw>), під час якого національний координатор проєкту, доц. каф. ЕК С. Гришко продемонструвала нові викладацькі практики для ефективного навчання в час війни. Про дотримання студентоцентрованого підходу та принципів академічної свободи свідчить практика

постійного діалогу зі студентами щодо змісту, форм та методів навчання. Зустрічі з НПП та здобувачами дозволили пересвідчитись, що викладачі можуть на власний розсуд обирати зміст, методи, форми навчання та викладання, а також наукової роботи; використовувати результати власних досліджень під час публічних виступів, у змісті ОК, при укладанні навчальних посібників, методичних рекомендацій. Здобувачі мають можливість вибору дисциплін, право вільного вибору форми навчання, теми досліджень, наукового керівника, бази практики, право на академічну мобільність, неформальну освіту, формування індивідуальних планів, висловлення своєї думки та наукової позиції. В ХНУРЕ, відповідно до наказу МОН України запроваджено дистанційне навчання з використанням інтерактивних форм навчання, через освітню платформу DI (<https://cutt.ly/2wULVpcY>), Google Meet, VIBER. Анонімне опитування дає можливість оцінити якість освітнього процесу (<https://cutt.ly/lwULVnT8>). Отже, на підставі інформації, отриманої під час онлайн-зустрічей, та додаткових документів, наданих гарантом ОНП, ЕГ робить висновок про повну відповідність ОП якісним характеристикам у контексті підкритерію 4.1.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

На підставі аналізу інформації представленої на офіційному сайті та під час онлайн зустрічей зі здобувачами було виявлено, що повну інформацію щодо цілей, змісту та очікуваних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів здобувачі ОНП мають змогу отримати з робочих програм дисциплін та силабусів, які розміщені на офіційному сайті наукової бібліотеки ХНУРЕ (<https://cutt.ly/2wULBgSL>) та кафедри ЕК (<https://cutt.ly/BwULBzVr>) до якої мають доступ всі здобувачі. Авторизованим доступом до освітніх ресурсів є сайти дистанційного навчання (<http://dl.nure.ua/>) та КНМЗ (<https://cutt.ly/4wWxfJYt>), працездатність яких продемонстрована гарантом ОНП під час онлайн-зустрічі. Під час зустрічі зі здобувачами було встановлено, що на перших заняттях викладачі ознайомлюють навчальну групу з критеріями оцінювання, основним змістом дисципліни, завданнями та методами навчання, критерії оцінювання у межах окремих ОК є доступними та зрозумілими. Також студенти підкреслили, що є можливість ставити викладачам питання під час занять або комунікувати через інші способи зв'язку Googl Meet, Classroom, Viber (у тому числі, через е-пошту та месенджери), що вказані в силабусах навчальних дисциплін. Зміст, фахові компетенції та програмні результати навчання відображені в ОНП даної спеціальності, яка відображена на сайті ХНУРЕ (<https://cutt.ly/kwWC6dat>) та кафедри ЕК (<https://cutt.ly/qwWCBWGH>). На сторінці кафедри також розміщено каталог навчальних дисциплін вільного фахового вибору здобувачів третього рівня. Отже, на підставі отриманої інформації, ЕГ робить висновок про загальну відповідність ОНП якісним характеристикам у контексті підкритерію 4.2.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

ЕГ встановила, що навчання на ОНП потужно поєднується з науковою діяльністю і забезпечується шляхом опанування освітніх компонент та проведення наукових досліджень наступним чином: виконання індивідуального плану наукової роботи аспірантами, підготовка та публікація наукових статей, виступи на наукових конференціях. Вибір спеціалізованих дисципліни освітньої компоненти здобувач робить з урахуванням специфіки свого наукового дослідження, що дозволяє отримати необхідні практичні та теоретичні знання для його реалізації. Успішному поєднанню навчання і досліджень сприяє наявність електронного репозитарію та бібліотеки, які надають доступ до міжнародних наукометричних баз, зокрема, Scopus та WoS. Кафедра є організатором Міжнародної науково-практичної конференції "Сучасні стратегії економічного розвитку: наука, інновації та бізнес-освіта" (<http://surl.li/kkbmy>), де аспіранти апробують та публікують результати наукових досліджень. ЕГ було визначено, що НПП використовує в освітньому процесі результати наукових досліджень, які проводяться також у рамках наукової тематики НДР (<https://cutt.ly/QwULMAIA>), яка в цілому відповідає тематиці дисертаційних робіт здобувачів. Здобувачі активно залучаються до виконання відповідних НДР на засадах академічної свободи. Так, здобувачі Ткаченко А.Г., Шапошник Б.В., Черніков Д.І., Шведкий В.А. та інші беруть участь у виконанні НДР «Організаційно-економічне забезпечення інноваційного розвитку та економічної безпеки суб'єктів господарювання». Наукові результати здобувачів третього рівня освіти публікуються у наукових фахових виданнях (<https://cutt.ly/MwUL1e9o>, <https://cutt.ly/kwUL1ovv>), матеріалах всеукраїнських та міжнародних конференцій (<https://cutt.ly/XwUL1hx9>). Також здобувачі беруть участь у Міжнародних проєктах кафедри ЕК: Еразмус+ Жан Моне Модуль «Ukraine-EU» (<https://cutt.ly/LwUL1nxF>): Digital innovations making connections 4 changes» (коор. проф. Колупаєва І.В.); Еразмус+ «Academic Response to Hybrid Threats» (координатор доц. Гришко С.В.); Еразмус Жан Моне модуль 2019-2022, EU Digital Single Market: Policy, Integration and Harmonisation» (координатор доц. Колісник М.М.). За словами гаранта в подальшому рекомендується долучати аспірантів, до участі у конкурсах наукових проєктів, премій, грантів для молодих вчених як в Україні, так і за її межами. Здобувачі у процесі проходження педагогічної практики, конструюючи навчальні заняття, використовують тематику, пов'язану з предметом їхнього дисертаційного дослідження (<https://cutt.ly/bwUL1Ak1>). У ХНУРЕ з метою створення сприятливого середовища для розвитку науковців до світового рівня започатковано проєкт Science Lab NURE (<https://cutt.ly/UwUL1Mks>), діє науковий парк "Синергія" - перший ліцензований парк в Україні, що є взірцевою практикою. Отже, на підставі інформації, отриманої під час онлайн-зустрічей, та додаткових документів, наданих гарантом, ЕГ робить висновок про відповідність ОНП якісним характеристикам у контексті підкритерію 4.3.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Відповідно до внутрішніх положень про організацію навчального процесу та забезпечення його якості, перегляд та оновлення робочих програм відбувається щорічно. Під час онлайн зустрічей із Гарантом освітньої програми, НПП та роботодавцями, а також в результаті проведеного аналізу було виявлено, що підставами для перегляду змісту освітніх компонентів є зміни нормативно-правової бази, вимоги з боку роботодавців, висновки та рекомендації групи забезпечення спеціальності та побажання стейкхолдерів. НПП кафедри періодично оновлюють зміст освітніх компонентів на основі наукових досягнень і сучасних практик у сфері економіки та управління, видають навчальні підручники та посібники. Навчальний процес за даною ОНП забезпечують досвідчені викладачі, які беруть активну участь у науковій роботі, регулярно виступають з доповідями на наукових конференціях, спілкуються з науковою спільнотою, публікують наукові статті у фахових вітчизняних та зарубіжних наукових виданнях, беруть участь у міжнародних стажуваннях (проф. Полозова Т.В. «Інноваційні освітні технології: європейський досвід та його впровадження в підготовку фахівців з економіки та управління», Латвія, 2022 р.; проф. Колупаєва І.В. «Удосконалення механізму цифрової регуляторної політики Європейського Союзу та України», Швеція, 2023 р.; доц. Гришко С.В. «Розвиток потенціалу вищої освіти», Фінляндія, 2021 р.; доц. Кіріч В.В. «Teaching Entrepreneurship at University», Естонія, 2022 р.; доц. Мурзабулатова О.В. «Сучасні тенденції в освіті, сучасному інформаційному просторі та науковій діяльності. Європейський досвід і практика», Угорщина, 2021 р. (<https://cutt.ly/KwWcPCFU>)). Все це дає змогу відслідковувати сучасний стан наукових досягнень і знайомити з ними здобувачів, у тому числі і через оновлення змісту освітніх компонентів, наприклад, наприклад, проф. Кіріченко Л.О. оновила зміст робочої програми дисципліни «Сучасні методи аналізу даних» за результатами роботи на посаді запрошеного наукового дослідника на кафедрі Прикладної математики у Вроцлавській Політехніці, Польща, у 2022 р. ЕГ встановила, що при оновленні ОНП і ОК враховується думка здобувачів, які висловлюють її при он-лайн опитуванні, обговоренні з викладачами, спілкуванні з гарантом ОНП, а також побажання роботодавців. Разом з тим, ЕГ, відмічаючи відповідність змісту освітніх компонентів сучасним практикам та науковим досягненням, рекомендує звернути увагу на оновлення змісту щодо актуальності. Зокрема, в силабусі ОК4 «Особливості сучасної наукової комунікації» в темі 3 згадується автореферат, що не є актуальним для докторів філософії. Отже, на підставі інформації, отриманої під час онлайн-зустрічей, та додаткових документів, наданих гарантом ОНП, ЕГ робить висновок про відповідність ОП якісним характеристикам у контексті підкритерію 4.4.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Під час акредитаційної експертизи ЕГ з'ясувала, що у межах реалізації Стратегії інтернаціоналізації ХНУРЕ (<https://cutt.ly/hwWcLEUj>) та у напрямі Інтернаціоналізації та розвитку міжнародних зв'язків та стратегічного партнерства кафедра веде міжнародне співробітництво (<https://cutt.ly/RwULoFO4>) в рамках міжнародних договорів ХНУРЕ із закордонними організаціями та університетами: Казахським університетом економіки, фінансів та міжнародної торгівлі (<https://cutt.ly/owULoXNV>), Інститутом математики та інформатики Болгарської Академії наук (співпраця у науковій сфері) (<https://cutt.ly/CwUL0024>), Університет Латвії (<https://cutt.ly/4wUL2qZV>), Щецінським Університетом (<https://cutt.ly/awUL2sLZ>); є співорганізатором міжнародних грантів Еразмус+ модуль Жан Моне «Єдиний цифровий ринок ЄС: політика, інтеграція та гармонізація» 2019 – 2022, (611988-EPP-1-2019-1-UA-EPPJMO-MODULE), «Academic Response to Hybrid Threats – WARN (610133-EPP-1-2019-1-FI-EPPKA2-SBHE-JP)», координатор – к.е.н., доц. кафедри ЕК Світлана Гришко (<https://cutt.ly/OwUL2bXr>), Проєкт Еразмус Жан Моне модуль EUDI4С «Україна-ЄС «Цифрові інновації встановлюють зв'язки для змін», (Гріна Колупаєва). Інтернаціоналізація та розвиток міжнародних зв'язків при підготовці ЗВО досягається шляхом: публікації статей у виданнях, що індексуються у наукометричних базах Scopus і WoS (проф. Полозова Т.В., проф. Колупаєва І.В., проф. Соколова Л.В., доц. Кіріч В.В., доц. Гришко С.В., доц. Мурзабулатова О.В.; асп.: Куценко Ю.А., Алзубі Лайт); міжнародних науково-практичних конференціях та стажуваннях; міжнародному франкофонному конкурсі молодих дослідників «Моя дисертація за 180 секунд» (асп. Ткаченко А.Г.); міжнародних проєктах (проф. Колупаєва І.В., доц. Гришко С.В., проф. Кіріченко Л.О.; асп.: Ткаченко А.Г., Шапошник Б.В.); професійних об'єднаннях (проф. Кіріченко Л.О. - Міжнародна асоціація Association of Computing Machinery); програмі академічної мобільності (проф. Кіріченко Л.О., Університет Ліннея, Швеція), залучення стейкхолдерів із країн ЄС (); у ОНП передбачені ОК, які сприятимуть інтернаціоналізації навчального процесу (іноземна мова як мова наукової комунікації), що дозволяє ЗВО приймати участь у міжнародних заходах, публікації у міжнародних виданнях. В ХНУРЕ створено Відділ міжнародних зв'язків з метою реалізації стратегії інтернаціоналізації співробітництва. На сайті відділу (<https://cutt.ly/1wUL22rt>) розміщується інформація щодо можливостей участі здобувачів у різних міжнародних проєктах. Під час онлайн зустрічей із директором наукової бібліотеки та із здобувачами ЕГ встановила, що через електронну бібліотеку ХНУРЕ аспіранти ОНП мають доступ до міжнародних електронних ресурсів, зокрема до наукометричних баз Scopus і WoS. Отже, на підставі інформації, отриманої під час онлайн зустрічей, та додаткових документів, наданих гарантом ОНП, ЕГ робить висновок про повну відповідність ОНП якісним характеристикам у контексті підкритерію 4.5.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

1. Надання переваги індивідуальним методам навчання, використання сучасних та різноманітних методів викладання та структуризація навчальної-довідкової інформації що розміщена в репозиторіях ХНУРЕ, високий рівень навчання, викладання та наукові дослідження на ОНП Економіка пов'язані із інтернаціоналізацію ХНУРЕ.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

1. При реалізації ОНП Економіка спостерігається низький рівень академічної мобільності здобувачів. Рекомендації: популяризувати можливості академічної мобільності (як між ЗВО, так і у закордонних вузах), сприяти залученню здобувачів третього рівня до участі у програмах академічної мобільності, зокрема, розробити і застосовувати систему матеріального стимулювання за подачу грантових заявок на стажування у закордонних університетах, розробити і застосовувати систему перезарахування дисциплін за умови участі в грантових заявках. Терміни: до кінця 2024 року. Рекомендації: розглянути можливість викладання окремих ОК за ОП англійською мовою. Терміни: під час наступного оновлення/перегляду ОНП.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

Аналіз фактів та доказів по підкритеріях дає підстави ЕГ стверджувати, що ОНП відповідає якісним характеристикам критерію 4: методи та форми навчання відповідають заявленим в ОНП цілям та ПРН; в ХНУРЕ дотримуються вимог студентоцентрованого підходу та принципів академічної свободи; усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і своєчасна інформація щодо цілей, змісту та ПРН, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих ОК; кафедра ЕК в повній мірі забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до наукового рівня вищої освіти; викладачі і здобувачі мають спільні наукові публікації у фахових наукових виданнях; зміст ОК переглядається, обговорюється та періодично оновлюється з урахуванням наукових досягнень, сучасних практик в галузі знань, пропозицій роботодавців та за результатами опитування студентів. Разом з тим, ЕГ, відмічаючи відповідність змісту освітніх компонент сучасним практика та науковим досягненням, рекомендує звернути увагу на оновлення змісту щодо актуальності інформації. Також навчання, викладання та наукові дослідження відбуваються в рамках діяльності ХНУРЕ щодо інтернаціоналізації, проте спостерігається недостатній рівень залучення аспірантів до міжнародної діяльності. Але на думку ЕГ, дані недоліки не порушують норм законодавства та не впливають суттєво на якість освітнього процесу. Беручи до уваги всю цілісність встановлених фактів (сильних сторін, позитивних практик, слабких сторін, недоліків та їх контексту, такі чинники, як принцип поваги до автономії закладу, відносний вплив недоліків на відповідний аспект якості освітньої програми та чіткий підхід, орієнтований на удосконалення), ОНП та освітня діяльність за цією програмою в контексті Критерію 4 відповідає рівню В.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Застосування форм контрольних заходів та критеріїв оцінювання результатів досягнень здобувачів врегульовано Положенням про організацію освітнього процесу в ХНУРЕ (<https://cutt.ly/5wWsWFeD>). Інформація про форми контрольних заходів та критерії оцінювання результатів навчання здобувач може отримати у будь-який час з ОНП, навчального плану, робочих програм і силабусів дисциплін. Інформація є оприлюдненою через інформаційні ресурси ХНУРЕ (на офіційному сайті ХНУРЕ та сайті кафедри). В основу рейтингової системи оцінювання успішності здобувачів вищої освіти покладено поточний контроль та підсумковий (семестровий) контроль, які є системою накопичення рейтингових балів здобувачів вищої освіти у процесі навчання. Відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в ХНУРЕ (<https://cutt.ly/5wWsWFeD>) семестровий контроль з навчальних дисциплін проводиться у формі заліку або екзамену. За всіма навчальними дисциплінами навчального плану ОНП передбачено заліки. Детальний опис форм та критеріїв оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти третього освітньо-наукового рівня у відомостях самооцінювання знайшов своє підтвердження у ході проведення експертизи під час спілкування із здобувачами. НПП надають інформацію здобувачам про форми контрольних заходів та критерії оцінювання знань на першому занятті з навчальної дисципліни, а також перед проведенням поточних і підсумкових контрольних заходів. Також РП містять перелік тем, видів робіт та завдань, методи навчання, контролю та рейтингову систему оцінювання поточних видів робіт із зазначенням максимальної та мінімальної кількості балів. Методичні матеріали до дисциплін містять контрольні завдання та запитання за кожною темою, що дає змогу здобувачу здійснити самоконтроль рівня засвоєння матеріалу. Методичні матеріали є

складовою частиною комплексів навчально-методичного забезпечення (КНМЗ) дисциплін, які розміщені у бібліотеці ХНУРЕ (<https://cutt.ly/4wWxfJYt>). Результати опитування респондентів (<https://cutt.ly/pwWsVwMb>) у червні 2023 р. засвідчили, що надання їм інформації про контрольні заходи та критерії оцінювання є для них зрозумілим (так, зрозуміло – 100% респондентів); також 91,7% респондентів відповіли про інформування їх на початку семестру про форми контрольних заходів та критерії оцінювання; 33,3 % респондентів зазначили, що користуються можливістю отримати таку інформацію за деякий час до контрольного заходу; 25 % – безпосередньо перед контрольним заходом.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

У ХНУРЕ форми атестації здобувачів регулюються Положенням про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у ХНУРЕ (<https://cutt.ly/4wWsWVNr>), Положенням про організацію освітнього процесу в ХНУРЕ (<https://cutt.ly/5wWsWFeD>), Положенням про організацію атестації здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії у ХНУРЕ (<https://cutt.ly/EwWmCidF>) та державними нормативними документами, які регулюють підготовку здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти за спеціальністю 051 «Економіка» галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (затвердженого та введеного в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 10.05.2022 № 424). Проміжна атестація здобувачів у ХНУРЕ проводиться два рази на рік (звітування на кафедрі за семестри. Звітування за рік навчання аспірантів про виконання індивідуальних планів навчальної та наукової роботи здійснюється перед Вченою радою факультету (у формі подання звітів та їх затвердження Вченою радою). ЕГ у ході зустрічей із здобувачами та керівниками з'ясовано, що здобувачі згідно методичних рекомендацій пишуть звіт з практики та звітують про її проходження перед комісією з трьох осіб. Здобувач у ході зустрічі також повідомив, що під час педагогічної практики відвідував лекції та практичні заняття, набуваючи навиків викладання та педагогічної майстерності на засіданні кафедри. Підсумкова атестація здобувачів проводиться у формі публічного захисту дисертації.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Процедура проведення контрольних заходів врегульована п. 2.6. Організація контрольних заходів «Положення про організацію освітнього процесу в ХНУРЕ (<https://cutt.ly/5wWsWFeD>), розміщеного на офіційному сайті ХНУРЕ (<https://cutt.ly/BwWdiqbr>), що й забезпечує доступність правил проведення контрольних заходів для всіх учасників освітнього процесу. Положення містить процедуру проведення контрольних заходів, а також процедури повторної задачі та оскарження результатів. Правила проведення контрольних заходів також доступні здобувачам в робочих програмах з кожної дисципліни, адже в них міститься розподіл балів за кожним контрольним заходом, що регламентовано наказом ХНУРЕ від 20.09.2019 № 364 «Про структуру робочої програми навчальної дисципліни» (<https://cutt.ly/TwWmoovj>). Також правила проведення контрольних заходів доводяться НПП до здобувачів на першому занятті, що описано детальніше у підкритерії 5.1. Об'єктивність екзаменаторів забезпечується чітко описаними критеріями оцінювання усіх видів завдань в РП, які є оприлюдненими, а також формалізованою процедурою оскарження результатів контрольних заходів, яка детально описано у відомостях самооцінювання. Прозорість і неупередженість оцінювання досягнень здобувачів є одним з основних принципів забезпечення якості освітнього процесу згідно з Положенням про організацію освітнього процесу в ХНУРЕ та Антикорупційною програмою ХНУРЕ (<https://cutt.ly/7whkswYY>). Аналізуючи результати опитування здобувачів у червні 2023 р. (<https://cutt.ly/pwWsVwMb>) ЕГ фіксує, що 83,3 % респондентів ознайомлені з процедурою повторного проходження контрольних заходів у повному обсязі; 16,7% – ознайомлені у загальних рисах. При зустрічах здобувачі зазначили про зрозумілість для них правил проведення контрольних заходів, про об'єктивність екзаменаторів. Також здобувачі надали інформацію, що випадків оскарження результатів контрольних заходів з їх боку не було. За час існування ОНП випадків застосування процедур оскарження результатів оцінювання та конфлікту інтересів не було.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Політика, стандарти та процедури дотримання академічної доброчесності у ХНУРЕ прописані у таких документах ХНУРЕ, які доступні до усіх учасників освітнього процесу: - п.5.8 «Академічна доброчесність в університеті» Положення про організацію освітнього процесу в ХНУРЕ (<https://cutt.ly/5wWsWFeD>); - розділ 6 «Забезпечення принципів академічної доброчесності під час атестації здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії» Положення про організацію атестації здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії у ХНУРЕ

(<https://cutt.ly/EwWmCidF>); - Положення про академічну доброчесність у ХНУРЕ (<https://cutt.ly/gwWQ1zDB>); - Положення про протидію академічному плагіату в ХНУРЕ (<https://cutt.ly/EwWQokPF>); - Положення про реєстрацію та передачу прав на службові об'єкти авторського права в ХНУРЕ (<https://cutt.ly/AwWQ2Tol>); - Антикорупційна програма ХНУРЕ (<https://cutt.ly/7whkswYU>); - Система внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності ХНУРЕ (<https://cutt.ly/RwWxuWu1>) Після ознайомлення із змістом зазначених документів та інформації у ВСО ЕГ констатує, що у ХНУРЕ визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності. За результатами спілкування із здобувачами та НПП ЕГ фіксує, що учасники освітнього процесу дотримуються процедур академічної доброчесності. Перевірка на наявність плагіату у кваліфікаційних і наукових роботах у ХНУРЕ здійснюється за допомогою онлайн-сервісу Unicheck компанії ТОВ «Антиплагіат». У ХНУРЕ здійснюються заходи щодо популяризації академічної доброчесності (через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості, через технологічні рішення як інструменти протидії порушенням доброчесності). На кафедрі ЕК щорічно проводиться Методичний семінар «Академічна доброчесність» для здобувачів всіх рівнів освіти (<https://cutt.ly/PwWWJzOk>). ЕГ фіксує, що інформація, яка відображена у відомостях СО про заходи, які здійснюються науковими керівниками, Гарантом, представниками Ради молодих учених, Ради університету із забезпечення якості освітньої діяльності щодо популяризації принципів академічної доброчесності, знайшла своє підтвердження. ЕГ на основі перегляду результатів опитування (<https://cutt.ly/vwPtD8hK>) відзначає, що здобувачі підтвердили різні способи забезпечення академічної доброчесності під час навчання. 100% респондентів відповіли, що нормативна документація щодо дотримання академічної доброчесності розміщена на сайті ХНУРЕ, що отримують інформацію про принципи академічної доброчесності через викладачів та наукових керівників. Більшістю респондентів (91,7%) відзначено дії викладачів у навчальних ситуаціях із позицій академічної доброчесності та професійної етики. 83,3% респондентів відповіли, що здійснюється перевірка кваліфікаційних робіт, статей та інших наукових праць на оригінальність. 75% респондентів зазначили про публічне реагування на порушення академічної доброчесності. Випадків порушення академічної доброчесності учасниками освітнього процесу не виявлено.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Сильних сторін ЕГ не відмічає.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Слабких сторін та недоліків ЕГ не відмічає.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Аналіз фактів та доказів по підкритеріях дає підстави ЕГ стверджувати, що ОНП відповідає якісним характеристикам критерію 5: форми контрольних заходів, процедури їх проведення та оскарження є чіткими, зрозумілими, прозорими та об'єктивними; критерії оцінювання є прозорими та доводяться до відома здобувачів; в ХНУРЕ розроблені і популяризуються практики дотримання академічної доброчесності. Інноваційні практики та унікальний досвід за критерієм 5 не виявлені. З урахуванням наведених фактів та доказів по підкритеріях експертна група дійшла висновку, що ОНП відповідає рівню «В» за 5-м критерієм.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Інформацію про академічну й професійну кваліфікацію викладачів, їх відповідність ліцензійним умовам та дисциплінам, які викладаються, подано в Табл. 2 ВСО, а її підтвердження ЗВО надав додатково за запитом ЕГ. За результатами аналізу видів і результатів наукової та професійної активності НПП, які забезпечують навчальний процес за ОНП та за результатами інтерв'ювання гаранта ОНП, проведеної зустрічі з академічного персоналу за ОНП та представників структурних підрозділів, ЕГ констатує, що академічна кваліфікація викладачів

підтверджується їх базовою освітою, науковою спеціальністю, вченим званням, а також науковими публікаціями у фахових виданнях, в тому числі представлених у наукометричних системах Scopus/WoS. Перелік публікацій, тематика наукових стажувань відповідає дисциплінам, які викладаються. Окрім цього, викладачі включають до блоків своїх дисциплін в якості обговорення та окремих кейсів тематику, пов'язану з науковими дослідженнями здобувачів. На кафедрі працюють потужні наукові школи: «Організаційно-економічне забезпечення адаптивного управління конкурентоспроможністю, ефективністю маркетингової, інноваційно-інвестиційної та фінансової діяльності суб'єктів господарювання в міксованих умовах зовнішнього середовища» (кер. - д-р екон. наук, проф. Соколова Л.В.); «Моделювання економічних процесів в інфраструктурних галузях» (кер. - д-р екон. наук, проф. Костін Ю.Д.). Викладачі, задіяні на даній ОНП, є визнаними фахівцями з досвідом практичної роботи за фахом, ряд викладачів мають почесні звання, є редакторами фахових видань, членами спеціалізованих вчених рад, опонують дисертації, беруть участь у науково-дослідних роботах. Зокрема, професор Полозова Т.В. є автором більше 300 публікацій у міжнародних та українських виданнях, є автором та співавтором підручників, навчальних посібників, монографій, керує науково-дослідною тематикою на замовлення МОН України, Соколова Л.В., проф., академік АЕН України, Костін Ю.Д., проф., член редакційної колегії журналу «Сучасний стан наукових досліджень і технологій в промисловості», Гришко С.В. - національний координатор Еразмус+ K2 WARN «Академічна протидія гібридним загрозам», Довгопол Н.В. начальник Наукового інформаційно-аналітичного відділу (НІАВ) НДЧ. Кадрове забезпечення випускової кафедри є достатнім, оскільки на кафедрі економіки транспорту працюють 18 осіб, усі мають наукові ступені (<https://cutt.ly/BwUL98bH>) 4 доктори наук 10 кандидатів економічних наук. В процесі зустрічі з здобувачами освіти підтверджено позитивні враження від професіоналізму викладачів за ОНП «Економіка». Отже, ЕГ вважає, що всі викладачі та наукові керівники мають академічну та професійну кваліфікацію, яка дозволяє здобувачам досягти визначених цілей та ПРН за ОНП. Отже, виходячи з проведеного аналізу, ЕГ робить висновок про відповідність ОНП якісним характеристикам у контексті підкритерію 6.1.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Знайомство з нормативно-правовою документацією НАУ, результати інтерв'ювання з фокус-групами академічного та адміністративного персоналу дозволили ЕГ встановити, що процедури конкурсного добору викладачів в ХНУРЕ регламентуються Порядком проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад НПП та укладання з ними трудових договорів (контрактів) (<https://cutt.ly/NMkQoCa>) та Положенням про конкурсну комісію (<https://cutt.ly/dIkHSSQ>). За результатами аналізу цих документів та спілкування з гарантами ОНП, академічним персоналом та начальником відділу кадрів під час онлайн-зустрічей ЕГ робить висновок, що конкурсний відбір в ХНУРЕ дійсно проводиться на засадах відкритості, гласності, таємного та вільного волевиявлення, забезпечення рівності прав, а нормативні документи ХНУРЕ повністю відповідають ЗУ «Про вищу освіту» та рекомендаціям МОНУ (наказ від 26.11.2015 р. № 1230). Оголошення про проведення конкурсу публікуються на офіційному веб-сайті ХНУРЕ. Під час конкурсного добору викладачів за ОНП розглядається в тому числі їх академічна та професійна кваліфікація та її відповідність за останні 5 років відповідно до чинних Ліцензійних Умов. Позитивною практикою ХНУРЕ є те, що у разі закінчення попереднього контракту у претендента проводиться опитування здобувачів щодо нього, за результатами якого завідувач кафедри та гарант ОНП вирішують питання можливості продовження контракту. Обговорення кандидатур претендентів здійснюється прилюдно з урахуванням вимог контракту та досягнень за попередній період, аналізу проведених лекцій, практичних занять, наукової активності, аналізу проведених НДР, досвіду практичної роботи тощо. Гарант ОП має певний вплив на конкурсний добір викладачів, рекомендуючи претендентів для заслуховування на засіданні кафедри, виходячи з інтересів саме даної ОНП. В цілому, отримані ЕГ дані свідчать про можливість забезпечення необхідного рівня професіоналізму викладачів для успішної реалізації ОНП, отже, ЕГ робить висновок про її відповідність якісним характеристикам у контексті підкритерію 6.2.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

В ході зустрічей з роботодавцями, на якій були присутні заступник директора ТОВ «Нові енергетичні проекти» МАРЧЕНКО Роман Олексійович, д.е.н., професор, заслужений економіст України, проректор з наукової роботи Національного університету «Чернігівська політехніка» МАРГАСОВА Вікторія Геннадіївна, д. ф.-м. н., професор; завідувач кафедри прикладної математики СИДОРОВ Максим Вікторович, д.е.н., професор, Учений секретар Науково-дослідного центру індустріальних проблем розвитку НАН України БЕЛІКОВА Надія Володимирівна ЕГ з'ясовано, що тісна співпраця з роботодавцями сприяє успішному працевлаштуванню аспірантів, яке вирішується індивідуально під час безпосередньої наукової співпраці, в процесі стажування, на наукових конференціях, семінарах та інших наукових заходах. Випускники аспірантури за власним бажанням вибирають організацію для продовження своєї професійної та наукової діяльності. Реалізації політики в сфері якості ХНУРЕ сприяє залучення роботодавців до всіх етапів формування освітньої траєкторії. Забезпечення взаємодії здійснюється через: участь в оновленні ОНП, тематики дисертацій, у проведенні атестації здобувачів вищої освіти (учений секретар НДЦ ІПР НАНУ проф. Белікова Н.В. залучена до робочої групи розробників ОНП ЕК), обмін досвідом під час участі у наукових заходах (семінарах, вебінарах, воркшопах), що проводяться в ХНУРЕ, на кафедрі ЕК (<https://cutt.ly/PwWcPzNB>). При провадженні освітньої діяльності на ОНП ЕК на постійній основі залучаються до освітнього процесу в рамках відкритих лекцій вітчизняні та іноземні науковці (<https://cutt.ly/fwWEQ5ov>); обмін досвідом з експертами галузі, участь у вебінарі директора аудиторської фірми «Бізнес Елемент» Чайки А.С. (<https://cutt.ly/mwWEELHk>); участь у ярмарках вакансій, круглих столах представників АТ «Укрсиббанк», ІТ-компанії CHI Software Ukraine та DARLY SOLUTIONS, НДЦ ІПР НАНУ, ПП «Хлібниця» (<https://cutt.ly/uwWERa17>);

участь в проведенні науково-практичних семінарів, зустрічей, конференцій. Крім того, представники роботодавців виказали ЕГ свою зацікавленість у випускниках та в цілому позитивне налаштування щодо даної ОНП, та подальшої участі в її реалізації, перегляді та оновленні. ЕГ рекомендує більш активно залучати представників роботодавців, експертів галузі та професіоналів-практиків до проведення аудиторних занять. Отже, ЕГ робить висновок, що ОНП в цілому відповідає якісним характеристикам у контексті підкритерію 6.3.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Під час онлайн зустрічей з фокус-групами роботодавців, викладачів, здобувачів освіти, адміністративного персоналу ЕГ отримало інформацію, що ХНУРЕ активно залучає до різних видів аудиторних занять (відкритих лекцій, тренінгів тощо) професіоналів-практиків, роботодавців та експертів галузі. Має досвід запрошення іноземних професорів для проведення лекційних занять. Регулярно залучаються представники роботодавців, експерти галузі, професіонали-практики як до кафедральних освітньо-наукових заходів, що забезпечує їхню взаємодію із аспірантами, яка в подальшому сприяє практичному впровадженню результатів дисертаційних досліджень. При провадженні освітньої діяльності на ОНП ЕК на постійні основі залучаються до аудиторних занять вітчизняні та іноземні фахівці, практики, експерти галузі, представники роботодавців: Белікова Н.В., проф., д.е.н., учений секретар НДЦ ІПР НАНУ, «Пріоритетні напрями інноваційного розвитку національної економіки»; Лазло Вертеші, Dr. habil, PhD, Будапештський університет технологій та економіки (Угорщина), «Digital Banking 1.0-4.0, FinTech рішення в банківському та страховому секторі»; Девід Кайла, PhD, доцент з Університету Анже (Франція), «Європейський досвід регулювання конкуренції у цифровій економіці»; Власенко Т.А., проф., д.е.н., зав. кафедри економіки підприємства та організації бізнесу ХНЕУ ім. С. Кузнеця, «Інструментарій обґрунтування вибору інноваційних проєктів з використанням методу аналізу ієрархій»; Марченко Р.О., заступник директора ТОВ «Нові енергетичні проєкти», «Організаційно-економічні аспекти постачання електроенергії та природного газу в контексті забезпечення енергоефективності для промисловості та бізнесу» (<https://cutt.ly/fwWEQ5ov>); в яких здобувачі ВО, НПП, стейкхолдери мають можливість висловити свої пропозиції щодо вдосконалення ОНП та освітнього процесу в університеті. Результати анкетування обговорювалися на засіданні кафедри ЕК та представлені на сторінці кафедри (<http://surl.li/njhpm>), про що зазначили під час онлайн-зустрічі НПП кафедри. Здобувачі підтверджують факт проведення занять роботодавцями, професіоналами-практиками та свою задоволеність цим. ЕГ рекомендує посилити практику залучення висококваліфікованих професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців саме до проведення аудиторних занять, а також участі в консультуванні під час підготовки дисертаційних робіт аспірантами. Отже, ЕГ вважає, що в цілому забезпечується відповідність даної ОНП якісним характеристикам у контексті підкритерію 6.4.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

В університеті створені всі умови для професійного розвитку науково-педагогічних працівників, що відбувається за рахунок участі у наукових подіях, підвищення кваліфікації, стажування. В ХНУРЕ створено Відділ міжнародного співробітництва та освіти (<http://surl.li/sdjo>), основним заданням якого є сприяння професійному розвитку НПП шляхом залучення до участі в програмах міжнародного обміну, стажування та практики НПП. У роботі ЕГ визначено, що підвищення кваліфікації та стажування сприяють професійному розвитку викладачів, яке обов'язково має здійснюватись раз на 5 років. Регламентація порядку підвищення кваліфікації (стажування) реалізується згідно з Положенням про підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників у ХНУРЕ (<https://cutt.ly/hwWRfbWy>), відповідно до якого НПП регулярно підвищують рівень своєї професійної майстерності. Ним передбачені такі види підвищення кваліфікації: навчання за програмою підвищення кваліфікації (у тому числі участь у семінарах, практикумах, тренінгах, вебінарах тощо); стажування. Джерелами фінансування підвищення кваліфікації викладачів є кошти державного, місцевих бюджетів, кошти фізичних та/або юридичних осіб, інші власні надходження ХНУРЕ та/або його засновника, інші джерела, не заборонені законодавством. ХНУРЕ надає всебічну інформаційну підтримку щодо професійних, наукових та просвітницьких заходах, які відбуваються у Харкові, Україні та світі. Під час онлайн зустрічі з викладачами останні підтвердили, що дійсно мають можливість професійного розвитку через підвищення кваліфікації, стажування у інших ЗВО та наукових установах в Україні та за її межами. Так, викладачі ОНП ЕК підвищили кваліфікацію: проф. Кіріченко Л.О., Політехніка, Вроцлав, 2023; - проф. Чалий С.Ф., ТОВ «ПрофІТсофт», Харків, Україна, 2022; проф. Соколова Л.В., ТОВ «НТМЕЦ ЕКОСИСТЕМА», Харків, Україна, 2022; - проф. Полозова Т.В., доц. Кирій В.В., Балтійський науково-дослідний інститут проблем трансформації економічного простору, Рига, Латвія, 2023; проф Колупаєва І.В., Університет Лінчепінгу, Швеція, 2023; доц. Гришко С. В., Університет Ювяскюля, Фінляндія, 2021. Викладачі, що забезпечують ОНП є членами Української Асоціації з розвитку менеджменту та бізнес-освіти (УАРМБО) (<http://surl.li/njhqf>), "Української асоціації європейських студій", що сприяє професійному розвитку НПП та дозволяє створювати сприятливі умови для організації наукових дискусій. Позитивною практикою ХНУРЕ є рейтингування кафедр та факультетів, що мотивує викладачів до розвитку професійної майстерності та забезпечує процедуру моніторингу рівня професіоналізму. За результатами аналізу отриманих даних ЕГ зробила висновок про повну відповідність даної ОНП якісним характеристикам у контексті підкритерію 6.5.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Під час акредитаційної експертизи ЕГ встановила системність підходу ХНУРЕ до розвитку викладацької майстерності НПП. Система заходів стимулювання розвитку викладацької майстерності НПП ХНУРЕ передбачає матеріальні та моральні заохочення і регламентується наступними документами: «Положення про преміювання працівників ХНУРЕ» (<http://surl.li/demol>), «Положення про конкурс «Найкращий науковий, науково-педагогічний працівник ХНУРЕ»» (<http://surl.li/demno>), «Порядок представлення ХНУРЕ до нагородження відомчими та іншими відзнаками та нагородами працівників університету» (<http://surl.li/demnd>). Розвиток викладацької майстерності відбувається шляхом підвищення кваліфікації та стажування викладачів згідно з «Положенням про підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників у ХНУРЕ» (<http://surl.li/dempq>). Результати конкурсів оприлюднюються на сайті Університету (<http://surl.li/njhqr>). Як поінформували ЕГ представники бухгалтерії, на підставі рейтингу кафедр і факультетів між ними розподіляється додаткове стимулююче фінансування, яке завідувач кафедри розподіляє між викладачами на підставі їх вкладу, встановлюючи доплати та премії. Позитивною практикою ХНУРЕ є також системне заохочення викладачів за публікаційну активність у наукометричних базах Scopus та Web of Science у відповідності до затвердженого Положення про стимулювання публікаційної активності учасників наукового і освітнього процесу (<https://cutt.ly/Jlk2dPR>). Окрім цього, система матеріального стимулювання також включає преміювання за підготовку кадрів вищої кваліфікації, видання монографій і підручників, впровадження інноваційних інформаційних комплексів. Адміністративний персонал під час онлайн зустрічей підтвердив ЕГ наявність заохочень викладачів за даною ОНП та стимулюючого фонду кафедри ЕК на підставі її рейтингу. Розвитку професійної майстерності НПП сприяють моральні заохочення у вигляді грамот, подяк, нагрудних знаків. За останні роки викладачами ОНП ЕК отримані такі відзнаки: Явтушенко В.М. Грамота Департаменту науки і освіти ХОДА (2018), Подяка МОН України (2019); Полозова Т.В., Подяка МОН України (2021); Соколова Л.В., Почесна Грамота Верховної Ради України «За особливі заслуги перед Українським народом», почесний нагрудний знак (2021); Колупасєва І.В. Диплом переможця у номінації «Науковець-2018» XX конкурсу «Вища школа Харківщини – кращі імена» (2018); Почесна грамота Харківської обласної державної адміністрації (2019); Кирій В.В., Подяка МОН України (2021); Чалий С.Ф. Грамота Департаменту науки і освіти Харківської обласної державної адміністрації (2018); Штанько В.І. Подяка МОН України (2020). Отримані дані свідчать про наявність у ХНУРЕ системи морального і матеріального заохочення викладачів до досконалості у викладанні, отже, ЕГ робить висновок про повну відповідність ОНП якісним характеристикам у контексті підкритерію 6.6.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

1. Дієвість системи сприяння професійному розвитку викладачів; наявність ефективної системи морального і матеріального заохочення викладачів до досконалості у викладанні, що забезпечує високу якість кадрового забезпечення ОП. 2. Наявність прозорого і об'єктивного рейтингування кафедр та факультетів, що мотивує викладачів до розвитку професійної майстерності та забезпечує процедуру моніторингу рівня професіоналізму; проведення опитування здобувачів щодо претендента у разі завершення його попереднього контракту, за результатами якого вирішується питання щодо можливості продовження дії контракту.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

1. Відсутність укладених договорів про співпрацю з роботодавцями. Рекомендації: активізувати співпрацю з потенційними роботодавцями на більш систематичній основі, розширити практику залучення висококваліфікованих професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців до проведення аудиторних занять, а також участі в консультуванні під час підготовки дисертаційних робіт аспірантами. Терміни: до кінця 2024 року.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Аналіз документів та фактів, що представлені ХНУРЕ, а також відомостей самооцінювання показує, що ОНП відповідає якісним характеристикам критерію 6: кадровий потенціал випускової кафедри забезпечує високий рівень освітнього процесу та досягнення всіх ПРН під час реалізації ОП; сформована дієва система морального та матеріального заохочення працівників; НПП активно приймають участь у міжнародних проектах, різноманітних видах підвищення кваліфікації, в тому числі закордонному стажуванні; науковці, представники роботодавців, фахівці долучені до організації освітньої діяльності. Разом з тим, наявні слабкі сторони в аспекті залучення висококваліфікованих професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців до проведення саме

аудиторних занять. Але на думку ЕГ, дана слабка сторона не впливає суттєво на якість освітнього процесу. Беручи до уваги всю цілісність встановлених фактів (сильних сторін, позитивних практик, слабких сторін, недоліків та їх контексту, такі чинники, як принцип поваги до автономії закладу, відносний вплив недоліків на відповідний аспект якості освітньої програми та чіткий підхід, орієнтований на удосконалення), ОНП та освітня діяльність за цією програмою в контексті Критерію 6 відповідає рівню В.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Фінансування ОНП ЕК здійснюється за рахунок коштів університету. Здійсненням фінансово-господарської діяльності у ХНУРЕ регулюється Статутом, пп. 11, 12. Документи з фінансової діяльності ХНУРЕ (<https://cutt.ly/BwWdiqbr>). Після ознайомлення із матеріально-технічними ресурсами (навчально-наукові аудиторії, бібліотечні ресурси тощо), наявними матеріалами навчально-методичного забезпечення ОНП, ЕГ стверджує, що вони забезпечують досягнення визначених ОНП цілей та програмних результатів навчання. Бібліотечні ресурси включають друковані фонди та електронні ресурси, у т.ч. навчально-методичні матеріали (КНМЗ) з дисциплін ОНП ЕК (<https://cutt.ly/4wWxfJYt>), повнотекстові БД ScienceDirect, наукометричні бази Scopus, Web of Science, наукові періодичні видання України. Для реалізації освітнього процесу за даною ОНП використовується матеріально-технічна база кафедри ЕК (навчально-наукова лабораторія «Моделювання економічних процесів в інфраструктурних галузях», навчальна лабораторія Економічної кібернетики, спеціалізована навчальна лабораторія Управління фінансово-економічної безпекою, яка оснащена мультимедійним обладнанням в межах проєкту Erasmus+ «Академічна протидія гібридним загрозам – WARN» <https://warn-erasmus.eu/ua/>), а також матеріально-технічна база з загальноуніверситетського фонду з відповідним програмним забезпеченням, яка дозволяє проводити здобувачам наукові дослідження. В доступі у здобувачів наявне необхідне програмне забезпечення: програмні продукти для організації дослідження та управління проєктами (Microsoft Office 365 ProPlus з додатками (корпоративна ліцензія), в т.ч. Publisher, Access, OneNote 2016, Project, Visio) та Scilab 6.1.1 - для комп'ютерного моделювання економічних систем, статистичного аналізу, прогнозування. ЕГ відзначає інноваційність наукового парку Синергія, який оснащений новим комп'ютерним забезпеченням MacBook. У навчальних аудиторіях нове обладнання (комп'ютери, мультимедійні дошки). У ХНУРЕ є велика їдальня на понад 200 осіб, окремий дієтичний зал та окремі зали до 10 осіб. Також взірцевою практикою, на думку ЕГ, є створене на кафедрі ЕК WARN-середовище (міжсекторальне середовище, діяльність якого присвячена громадянській стійкості до гібридних загроз через спільну взаємодію академічних і промислових експертів з громадянським суспільством). ЕГ відзначає, що за результатами опитування здобувачів ОНП у січні 2023 р., 73% респондентів повністю задоволені рівнем навчально-методичної та консультативної підтримки; 27% – радше так. За результатами огляду матеріально-технічної бази у ході зустрічі, за результатами спілкування із представниками ХНУРЕ ЕГ відзначає інноваційний характер створених умов в частині наявних матеріально-технічних ресурсів (існуючих лабораторій тощо), а також навчально-методичного забезпечення ОНП, що створює умови для досягнення визначених ОНП цілей та програмних результатів навчання.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

У ХНУРЕ забезпечено безоплатний доступ здобувачів вищої освіти та НПП до відповідної інфраструктури, лабораторій, комп'ютерів університету, підключених до Інтернет та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладання та наукової діяльності в межах ОНП; є вільний доступ до Wi-Fi. НПП та здобувачі можуть безоплатно отримати корпоративні ліцензійні ключі на сучасні програмні продукти. У читальних залах наукової бібліотеки ХНУРЕ здобувачі можуть працювати з науковою літературою, отримати доступ до Інтернету. Бібліотека надає вільний доступ до наявних друкованих фондів та електронних ресурсів, зокрема, до навчально-методичних матеріалів (КНМЗ) з дисциплін ОНП ЕК (<https://cutt.ly/4wWxfJYt>), повнотекстової БД ScienceDirect, наукометричних баз Scopus, Web of Science, наукових періодичних видань України. За результатами спілкування із здобувачами та студентським самоврядуванням встановлено, що ХНУРЕ забезпечує безоплатний доступ учасників освітнього процесу з реалізації ОНП до інфраструктури та інформаційних ресурсів.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Підтримка безпеки освітньої діяльності, життя і здоров'я учасників освітнього процесу здійснюється відділами охорони праці, відеоспостереження та охорони, експлуатаційно-технічним відділом. Зі здобувачами регулярно проводяться інструктажі з техніки безпеки, пожежної безпеки, загальних правил поведінки під час освітнього процесу, навчання з цивільного захисту, що регламентується низкою Інструкцій ХНУРЕ. ЕГ фіксує, що за результатами опитування здобувачів останні надали відповідь, що усі проходили інструктаж з техніки безпеки і в цілому задоволені створеними у ХНУРЕ умовами безпеки. Для забезпечення медичної та психологічної підтримки у

ХНУРЕ функціонують медичний пункт, спеціальний навчально-реабілітаційний відділ супроводу здобувачів з особливими освітніми потребами, соціально-психологічна служба, центр гендерної освіти. ЕК констатує, що зважаючи на територіальну наближеність до зони активних бойових дій та кордону з країною-агресором, яка часто здійснює ракетно-дронові атаки на м. Харків, з метою забезпечення відносної безпеки учасників освітнього процесу останній здійснюється в дистанційному форматі. Під час огляду МТБ експертній групі показали укриття, яке в повній мірі відповідає всім безпековим та санітарним умовам. У цілому ЕГ констатує, що освітнє середовище у ХНУРЕ є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за ОНП, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

За результатами проведених зустрічей, ознайомлення з внутрішніми документами, сайтом ЗВО ЕГ фіксує, що ХНУРЕ здійснює усі необхідні види підтримки на високому рівні. Зокрема, інформаційна підтримка реалізується насамперед через офіційний сайт ХНКУРЕ (<https://nure.ua>), через сторінки підрозділів університету, а використовуються способи інформування через соціальні мережі, телеграм-канали ХНУРЕ і кафедри, через корпоративну пошту. Освітньо-наукові ресурси (фонди наукової літератури і періодичних фахових видань, електронний архів відкритого доступу «EIAg KhNURE» (<https://openarchive.nure.ua/home>); нові надходження книг (<https://lib.nure.ua/new/books>) і періодичних видань (<https://lib.nure.ua/new/periodic>)) доступні у науковій бібліотеці ХНУРЕ (<http://lib.nure.ua/>), що є надзвичайно важливим для ОНП. Також освітньо-інформаційна складова освітнього процесу забезпечується через оприлюднення силабусів і КНМЗ дисциплін (<https://cutt.ly/4wWxfJYt>). Організаційна, освітня та інформаційна підтримка у ХНУРЕ ефективно реалізується через Центр технологій дистанційного навчання. На різних рівнях у ХНУРЕ здійснюється консультативна підтримка здобувачів вищої освіти, насамперед, на рівні науковий консультант – здобувач, НПП – здобувач, а також на рівні відповідних підрозділів в залежності від виду питання, яке потребує вирішення/узгодження. Також ЕГ відзначає, що у ХНУРЕ функціонує соціально-психологічна служба і центр гендерної освіти, що також надає консультативну та психологічну підтримку. Соціальну підтримку здобувачів вищої освіти забезпечують Первинна профспілкова організація студентів ХНУРЕ і благодійний фонд «Повір у себе». За результатами опитування у червні 2023 р. абсолютна більшість (100%) здобувачів задоволена такою підтримкою: навчально-методична, інформаційна, консультативна підтримка; 83,3% задоволені матеріально-технічною та соціально-психологічною підтримкою. Здобувачі під час зустрічі зазначили, що задоволені налаштованим рівнем комунікації у ХНУРЕ. У цілому, за результатами спілкування із представниками фокус-груп ЕГ відзначає, що інформація, яка відображена у відомостях самооцінювання знайшла своє підтвердження. НПП, представники структурних підрозділів запевнили ЕГ в створенні освітньої, організаційної, інформаційної, консультативної та соціальної підтримки здобувачів вищої освіти, а здобувачі підтвердили такі види підтримки, які якісно налагоджені та здійснюються зрозумілими та зручними для них способами та засобами.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

На ОНП особи з особливими освітніми потребами не навчаються, проте, умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами у ХНУРЕ створено. Зокрема, головний вхід у ХНУРЕ та міжповерхові сходи ХНУРЕ обладнані пандусами; частина санвузлів обладнана спеціальними кабінками з поручнями; у корпусі «І» є два ліфти; для осіб з вадами зору у читальному залі наукової бібліотеки встановлено програмно-апаратний комплекс для збільшення зображень паперових носіїв інформації; частина кімнат у гуртожитку № 1 (вул. Бакуліна, 10) переобладнана для користування ними осіб з особливими потребами. У ХНУРЕ постійно проводиться робота з організації та підтримки інклюзивного освітнього простору. Для його урегулювання у ХНУРЕ затверджено Положення про організацію інклюзивного освітнього процесу та спеціального навчально-реабілітаційного супроводу осіб з особливими освітніми потребами (<https://cutt.ly/dwWFhkUo>). Для задоволення освітніх потреб осіб з інвалідністю у ХНУРЕ працює спеціальний навчально-реабілітаційний відділ супроводу здобувачів з особливими освітніми потребами (<https://cutt.ly/wwWFkIwo>), яким також розроблено Пам'ятку викладачам університету щодо роботи в інклюзивних групах (<https://cutt.ly/dwWFE5QC>) та Методичні рекомендації з навчання осіб з особливими освітніми потребами для викладачів ХНУРЕ (<https://cutt.ly/zwWHRhnl>). Для реалізації прав на освіту особам з особливими освітніми потребами створено достатні умови (є пандуси, ліфти). За результатами огляду матеріально-технічної бази та за результатами спілкування зі здобувачами ОНП, студентським самоврядуванням, представниками фокус-груп ЕГ фіксує, що у ХНУРЕ створено достатні умови для реалізації права на освіту особам з особливими освітніми потребами.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

Політика та процедури врегулювання конфліктних ситуацій (у т.ч. пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та корупцією) урегульовано у ХНУРЕ Правилами внутрішнього трудового розпорядку ХНУРЕ, прописаними в Антикорупційній програмі (<https://cutt.ly/7whkswYU>) правилами і процедурами щодо виявлення, протидії та запобігання корупції у ХНУРЕ. Згідно з Правилами внутрішнього трудового розпорядку ХНУРЕ здобувачі мають право на захист від будь-яких форм експлуатації, фізичного і психічного насильства. Центр гендерної освіти надає всебічну допомогу здобувачам і викладачам з питань недискримінації та гендерної рівності у навчально-виховному процесі; організує заходи та проводить психолого-корекційну та тренінгову роботу з питань недискримінації та гендерної рівності. Його робота базується на принципах дотримання демократичних цінностей свободи, справедливості, рівності прав і можливостей, інклюзивності, толерантності, недискримінації, відкритості та прозорості. Комплекс правил і процедур щодо виявлення, протидії та запобігання корупції у ХНУРЕ зазначено у Антикорупційній програмі (<https://cutt.ly/7whkswYU>), згідно з якою працівники у своїй роботі зобов'язані неухильно дотримуватися загальноовизнаних та професійних етичних норм поведінки, толерантно і з повагою ставитись до політичних поглядів, ідеологічних та релігійних переконань інших осіб. Для контролю за дотриманням Антикорупційної програми призначено Уповноваженого, який розглядає і реагує на повідомлення про порушення вимог програми, вчинення корупційних правопорушень; здійснює перевірку діяльності працівників щодо виконання Антикорупційної програми; приймає повідомлення про факти корупції по телефону, на електронну пошту та під час особистого прийому. Також з лютого 2023 р. працює онлайн-приймальня ректора. Одним із заходів виявлення та запобігання корупції у ХНУРЕ є регулярні опитування здобувачів. Позитивною практикою у ХНУРЕ є проведення інформаційно-роз'яснювальної роботи (зокрема, соціально-психологічною службою) з метою упередження конфліктних ситуацій. ЕГ фіксує, що у ХНУРЕ існує чітка і зрозуміла політика щодо врегулювання конфліктних ситуацій, протидії та запобігання корупції. У ході спілкування ЕГ отримала інформацію від учасників зустрічей, що процедури вирішення конфліктних ситуацій для них зрозумілі. Конфліктних ситуацій (включаючи пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та корупцією) на ОНП не було.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

ХНУРЕ забезпечує потужну організаційну, матеріально-технічну, інформаційну підтримку через наявність дистанційних платформ; ЕГ відмічає швидке, результативне (в сукупності взірцеве) переналаштування системи підтримки, в т.ч. матеріально-технічної, до особливостей сучасної організації освітньої діяльності, яке повністю орієнтоване на потреби освітнього процесу і аспірантів. Інноваційною та взірцевою практикою є наявність інноваційної матеріально-технічної бази, що забезпечує інтереси та освітні потреби здобувачів та стейкхолдерів, а саме: 1) науковий парк Синергія; 2) навчально-наукова лабораторія «Моделювання економічних процесів в інфраструктурних галузях», спеціалізована навчальна лабораторія Управління фінансово-економічною безпекою, яка оснащена мультимедійним обладнанням в межах проекту Erasmus+ «Академічна протидія гібридним загрозам – WARN», яка зорієнтована на дослідження гібридних загроз; 3) ресурси науково-технічної бібліотеки, а також допоміжної інфраструктури, що формує взірцеві умови для освітнього процесу.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Слабких сторін та недоліків ЕГ не відмічає.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

Освітня програма та освітня діяльність повною мірою відповідають якісним характеристикам за підкритеріями 7.1-7.6: існуюче у ХНУРЕ освітнє середовище, матеріально-технічні ресурси, навчально-методичне забезпечення оцінюються ЕГ як такі, що здатні забезпечувати здійснення освітньо-дослідницького процесу за ОНП на високому рівні. Також ЕГ відмічає наявність інноваційних та взірцевих практик за підкритеріями 7.1 - науковий парк "Синергія", навчально-наукові лабораторії, ресурси яких доступні для аспірантів даної ОНП. Враховуючи повну відповідність критерію 7 та наявні інноваційні та взірцеві практики за підкритерієм 7.1, експертна група вважає можливим рекомендувати оцінку А в цілому за критерієм 7.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОНП ХНУРЕ регулюються Положенням про організацію освітнього процесу в ХНУРЕ (<https://cutt.ly/GIkEmp9>). Запроваджено систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності ХНУРЕ (<https://cutt.ly/SIkEA9s>), ефективно працює відділ ліцензування, акредитації та внутрішньої СЗЯО (<https://cutt.ly/xIkRqfX>). Для ефективного здійснення університетом заходів, пов'язаних із системою внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності в університеті, принципів та процедур забезпечення якості освітньої діяльності, оперативного моніторингу та вирішення питань із забезпечення якості, в університеті створено постійно діючий дорадчий орган – Рада університету із забезпечення якості освітньої діяльності (<http://surl.li/fvkiyl>). ОП розробляється проектною групою на чолі з керівником, узгоджується з групою забезпечення, зі стейкхолдерами, представниками студентського самоврядування, розглядається навчальним відділом, відділом ліцензування, акредитації та внутрішньої системи забезпечення якості освіти, першим проректором, розглядається на засіданні кафедри ЕК, вченій раді факультету ІАТМ та затверджується Вченою радою ХНУРЕ. Моніторинг ОП у ХНУРЕ здійснюється згідно з Положенням про організацію освітнього процесу в ХНУРЕ. Перегляд ОНП ЕК здійснюється щорічно з урахуванням пропозицій всіх учасників освітнього процесу та роботодавців. Пропозиції та зауваження стейкхолдери надсилають на електронну адресу кафедри ЕК (d_eces@nure.ua). Моніторинг ОП здійснюється з використанням: опитувань здобувачів, роботодавців; особистого спілкування на круглих столах, конференціях тощо; аналізу результатів оцінювання досягнень студентів; порівняння з ОНП суміжних спеціальностей та ОНП інших ЗВО. В контексті цього ЕГ відмічає необхідність удосконалення змісту анкет (опитувань) у напрямі сучасних трендів ринку праці, зробити анкетування більш фокусованим на конкретній ОНП, що дозволить деталізовано аналізувати та враховувати особливості та потреби здобувачів та інших стейкхолдерів ОНП. В контексті міжнародної проектної діяльності кафедри було оновлено зміст дисциплін та розширено блок вибіркового дисциплін на 2023 р. Оновлену з урахуванням пропозицій стейкхолдерів ОНП ЕК та відповідний навчальний план прийому 2023 р. затверджено Вченою радою ХНУРЕ 31.01.2023 (протокол № 1) і введено в дію наказом ХНУРЕ від 02.02.2023 № 19 (<https://cutt.ly/kwWC6dat>). Так, при перегляді змісту та компонентів ОНП ЕК восени 2022 р. були враховані пропозиції здобувачів в частині удосконалення змісту та форм організації роботи дисциплін «Іноземна мова як мова наукової комунікації», «Інноваційна парадигма розвитку економіки». Зважаючи на отриману інформацію, ЕГ дійшла висновку про загальну відповідність ОП якісним характеристикам у контексті підкритерію 8.1.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Згідно з Положенням про студентське самоврядування ХНУРЕ (https://nure.ua/wpcontent/uploads/Main_Docs_NURE/polozhennia-pro-studentske-samovriadvannia.pdf), до завдань студентського самоврядування, зокрема, відносяться: внесення пропозицій щодо контролю за якістю освітнього процесу; сприяти навчальній, науковій та творчій діяльності здобувачів; брати участь у вирішенні конфліктних ситуацій, що виникають між здобувачами, здобувачами та представниками адміністрації або здобувачами та викладачами; спільно з відповідними структурними підрозділами університету сприяти забезпеченню інформаційної, правової, психологічної, фінансової, юридичної та іншої допомоги здобувачам; мають право бути представниками в колегіальних та робочих органах університету; вносити пропозиції щодо змісту навчальних планів та програм. Органи студентського самоврядування зобов'язані аналізувати та узгалянювати зауваження та пропозиції здобувачів щодо організації освітнього процесу і звертатися до адміністрації університету з пропозиціями щодо їх вирішення. Адміністрація ХНУРЕ, за поданням виконавчого органу студентського самоврядування, зобов'язана вчасно та у повному обсязі інформувати самоврядування ХНУРЕ про рішення, що стосуються безпосередньо здобувачів університету. Органом громадського самоврядування наукової молоді ХНУРЕ є Наукове товариство молодих учених ХНУРЕ. Одним з основних напрямів його діяльності є представництво інтересів молодих учених. Представник Наукового товариства молодих учених – голова Ради молодих учених Ткачов В.М. – входить до складу Вченої ради ХНУРЕ, де представляє позицію аспірантів у питаннях, пов'язаних з організацією освітнього процесу, з обговоренням та переробкою ОНП для здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти. Пропозиції здобувачів стосовно змісту ОНП та забезпечення її якості збираються шляхом загальноуніверситетського та кафедрального анкетування, опитування за допомогою Гугл-форм та особистого спілкування. Врахування пропозицій здобувачів здійснюється членами проектної групи після їх перегляду та узгодження з пропозиціями роботодавців і викладачів. Так, за пропозицією здобувача Чернікова Д.І. при перегляді ОНП ЕК набору 2023 р. було удосконалено зміст і форми організації роботи дисципліни «Іноземна мова як мова наукової комунікації». Здобувач Шапошник Б.В. під час обговорення змісту ОНП на 2023 р. запропонував оновити дисципліну «Інноваційна парадигма розвитку економіки» додаванням теми в області управління розвитком енергокомпаній. Під час зустрічей з представниками студентського самоврядування та здобувачами освіти ЕГ впевнилась в наявності цих фактичних механізмів впливу здобувачів на освітній процес. ЕГ встановила, що здобувачі освіти ознайомлені з порядком перегляду ОНП та вдосконалення якості освіти. За результатом аналізу отриманої інформації ЕГ дійшла висновку про повну відповідність ОНП якісним характеристикам у контексті підкритерію 8.2.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Відповідно до стратегічної програми розвитку партнерських відносин ХНУРЕ з підприємствами України до процедури формування та перегляду ОНП та варіативної частини навчальних планів підготовки здобувачів залучаються представники підприємств, які є потенційними роботодавцями для випускників. ХНУРЕ тісно співпрацює з низкою технологічних компаній та професійних об'єднань, таких як GlobalLogic, Sigma Software, EPAM Systems, Nix Solution, SoftServe, IT-кластер Харкова, банківськими установами, представниками бізнесу: НДЦ ІПР НАН України, АТ «Скай Банк», ТОВ «НВФ «Сімокс», ТОВ «Нові енергетичні проекти» та іншими (<https://cutt.ly/BwWW5bo0>) тощо. Періодично кафедра проводить опитування та спілкування з представниками компаній щодо обговорення змісту ОНП і навчальних планів. Результати опитувань розглядаються й обговорюються на засіданні кафедри ЕК та враховуються під час перегляду та оновлення змісту ОНП на наступний рік. Протягом останнього року у обговоренні змісту ОНП Економіка брала участь проф. Белікова Н.В., учений секретар НДЦ ІПР НАН України. Вона залучена до процесу перегляду та оновлення ОНП ЕК, тематики дисертацій, проведення атестації здобувачів. П'ятим рівнем системи внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності в ХНУРЕ є Наглядова рада, яка здійснює поточний контроль освітньої діяльності на основі аналізу інформації від усіх стейкхолдерів. До її складу входять зокрема представники бізнесу, об'єднань роботодавців, випускники. Під час зустрічі із роботодавцями останні підтвердили ЕГ, що вони знайомі з ОНП, приймали і планують приймати у подальшому участь у засіданнях кафедри ЕК для обговорення пропозицій щодо покращення ОНП, а також планують приймати безпосередню участь у підготовці здобувачів. Отже, на підставі аналізу отриманої інформації ЕГ робить висновок про повну відповідність ОП якісним характеристикам у контексті підкритерію 8.3.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

З метою збирання та опрацювання інформації щодо траєкторій працевлаштування випускників ОП в ХНУРЕ ведеться робота за допомогою: Міжнародної асоціації випускників ХНУРЕ (<https://cutt.ly/iIkOuDK>) метою якої є створення умов для освітнього, наукового, культурного і професійного спілкування випускників, студентів та викладачів ХНУРЕ, налагодження партнерських зв'язків та відносини Асоціації з підприємствами, громадськими об'єднаннями, міжнародними організаціями України та іноземних держав; відділу практики «Центр-Кар'єра» (<http://rabota.nure.ua/>), що забезпечує планування траєкторій працевлаштування випускників; сервісу даних про видатних випускників ХНУРЕ (<https://cutt.ly/WIkOs9W>). Ці відділи ведуть постійний моніторинг фактичного стану працевлаштування випускників та надають інформацію випусковій кафедрі. Процедура збирання інформації щодо кар'єрного шляху випускників ОНП Економіка проводиться шляхом опитування (<https://eces.nure.ua/anketuvannja>), під час круглих столів, через соціальні мережі кафедри (<https://www.facebook.com/groups/1682849575092460/?ref=bookmarks>; https://www.instagram.com/kafedra_ek_nure_ua/; https://t.me/EK_NURE), особистого спілкування. Ініційовані випускниками пропозиції та зауваження розглядаються на засіданні кафедри та враховуються при підготовці змін до ОНП. Отже, на підставі аналізу отриманої інформації ЕГ робить висновок про загальну відповідність ОП якісним характеристикам у контексті підкритерію 8.4.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

В ході зустрічей ЕГ із гарантом ОНП та адміністративним персоналом було з'ясовано, що вагомих недоліків в ході здійснення процедур внутрішнього забезпечення якості під час реалізації даної програми не було виявлено. Процедури забезпечення якості вищої освіти ХНУРЕ прописані у п.5 Положення про організацію освітнього процесу (<https://cutt.ly/3IivGDA>). Гарант ОНП та члени проектної групи знайомі з цими процедурами. Процедури щодо забезпечення якості реалізації, контролю та моніторингу внутрішніх показників освітньої діяльності за ОНП Економіка проводяться на рівні кафедри, на рівні факультету та на рівні ЗВО. Відділ ліцензування, акредитації та внутрішньої СЗЯО здійснює постійний моніторинг освітньої діяльності за всіма ОП. На підставі отриманої інформації ЕГ робить висновок про те, що СЗЯО ХНУРЕ має можливість забезпечити вчасне реагування на потенційні виявлені недоліки, що в цілому забезпечує відповідність ОП якісним характеристикам у контексті підкритерію 8.5.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Враховуючи, що акредитація ОНП є первинною, результатів зовнішнього забезпечення якості вищої освіти, що могли б бути взяті до уваги під час удосконалення ОНП, наразі немає. З метою забезпечення якості вищої освіти, відповідно до Закону України «Про вищу освіту», стандартів та рекомендацій щодо забезпечення якості в Європейському просторі ВО, в ХНУРЕ затверджена Система внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності ХНУРЕ (<http://surl.li/ambc>). Для формування, пропагування та застосування принципів академічної доброчесності та попередження їх порушень, в ХНУРЕ затверджено Положення про академічну доброчесність у ХНУРЕ (<http://surl.li/arspk>). Для ефективного здійснення заходів, пов'язаних із системою внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності у ХНУРЕ, принципів та процедур забезпечення якості освітньої діяльності, оперативного моніторингу та вирішення питань із забезпечення якості, в ХНУРЕ рішенням Вченої ради створено постійно діючий

дорадчий орган – Рада університету із забезпечення якості освітньої діяльності (<http://surl.li/fvkiyl> членом якої є завідувач кафедри ЕК д.е.н., проф. Полозова Т.В. З метою внутрішньої експертизи ОНП ЕК призначено члена Ради університету із забезпечення якості освітньої діяльності к.т.н., доцента Свид І.В. (Розпорядження ХНУРЕ від 17.10.2023 № 133Р). Відділ ліцензування, акредитації та внутрішньої системи забезпечення якості освіти ХНУРЕ враховує зауваження та пропозиції акредитацій ОП та координує дії з підготовки, організації, супроводу і проведення освітньої діяльності у сфері ВО. Для підвищення ефективності функціонування внутрішньої системи забезпечення якості ВО в ХНУРЕ діє відділ внутрішнього аудиту (<http://surl.li/mgmoa>). Крім того, до процедур забезпечення якості та моніторингу внутрішніх показників освітньої діяльності за даною ОНП активно долучаються випускова кафедра ЕК та факультет ІАМ. ЕГ вважає організацію СЗЯО ХНУРЕ достатньо дієвою, що може забезпечити врахування результатів зовнішнього забезпечення якості вищої освіти та в цілому забезпечує відповідність ОП якісним характеристикам у контексті підкритерію 8.6.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Академічна спільнота ЗВО є активним учасником системи внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності на рівні ОП. СЗЯО ХНУРЕ має декілька рівнів залучення учасників академічної спільноти до процедур внутрішнього забезпечення якості ОП: на рівні окремих НПП, на рівні гаранта ОП, на рівні кафедри, на рівні факультету та на рівні університету. На рівні університету до процедур СЗЯО долучено відділ ліцензування, акредитації та внутрішньої СЗЯО (<http://surl.li/diyll>), постійно діючий дорадчий орган – Раду університету із забезпечення якості освітньої діяльності, відділ внутрішнього аудиту (<http://surl.li/mgmoa>), навчальний (<https://nure.ua/branch/navchalniy-viddil>) та навчально-методичний відділи (<https://nure.ua/branch/navchalno-metodichniy-viddil>), відділ практики «Центр-Кар'єра» (<http://surl.li/bebsp>). Їх повноваження є чітко розмежованими, що було підтверджено під час спілкування ЕГ з адміністративним та академічним персоналом. Розподіл функціональних обов'язків, повноважень і відповідальності цих підрозділів викладений у відповідних положеннях, розміщених на сайті ХНУРЕ. Процедури забезпечення якості кожної ОП реалізуються під час розгляду на кафедрі, Вченій раді факультету, Раді університету із забезпечення якості освітньої діяльності, у відділі ліцензування, акредитації та внутрішньої системи забезпечення якості освіти, на комісії Вченої ради ХНУРЕ, що знаходить своє підтвердження у вигляді наказів та протоколів на декількох рівнях. Приймаються до уваги та розглядаються зауваження та пропозиції від широкого кола стейкхолдерів (роботодавців, здобувачів, зовнішніх рецензентів та представників академічної спільноти). Зміст навчальних дисциплін за ОНП розробляється, обговорюється та затверджується на засіданнях кафедри та Вченої ради факультету. Адміністрація ХНУРЕ заохочує академічний персонал до використання результатів наукових досліджень в освітньому процесі, до проходження стажувань та підвищення кваліфікації. Отже, за результатами проведеного аналізу та онлайн зустрічей із фокус-групами внутрішніх та зовнішніх стейкхолдерів ЕГ вважає, що в академічній спільноті ХНУРЕ сформовано належну культуру якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою. Таким чином, ОНП має повну відповідність якісним характеристикам у контексті підкритерію 8.7.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

1. Сформована ефективна внутрішня система забезпечення якості вищої освіти у ХНУРЕ, яка на достатньому рівні структурована і логічно обґрунтована. 2. Висока умотивованість академічної спільноти до подальшого розвитку ОНП. 3. Активна робота адміністрації у напрямку постійного розвитку та покращення якості освіти, в тому числі за даною ОНП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

1. Недостатня деталізація змісту анкет, відсутність фокусу на конкретну ОНП. Рекомендації: удосконалити зміст анкет у напрямі сучасних трендів ринку праці, зробити анкетування більш фокусованим на ОНП, що дозволить деталізовано аналізувати та враховувати особливості та потреби здобувачів конкретної ОНП. Терміни: до наступного опитування різних груп стейкхолдерів. 2. Відсутність чіткого регламентування прав і обов'язків стейкхолдерів та здобувачів в процесі їх участі в обговоренні ОНП. Рекомендації: доповнити внутрішні нормативні положення з внутрішньої системи забезпечення якості правами і обов'язками стейкхолдерів та здобувачів в процесі їх участі в обговоренні ОНП. Терміни: до кінця 2024 року. 3. Відзначаючи достатню долученість професіоналів, роботодавців до організації освітнього процесу за ОНП (ЕГ не відзначає в цьому слабких сторін і недоліків), рекомендовано у новому навчальному році посилити практику залучення професіоналів практиків до навчального процесу для покращення практичної підготовки здобувачів відповідно до побажань аспірантів та стейкхолдерів. Терміни: до кінця 2024 року.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

ОНП та освітня діяльність в цілому відповідає якісним характеристикам критерію 8: дотримуються визначені процедури моніторингу та перегляду ОНП, здобувачі, представники студентського самоврядування, академічної спільноти, роботодавців та інших стейкхолдерів залучені до періодичного оновлення ОНП, надані пропозиції враховуються та беруться до уваги. Разом з тим, на думку ЕГ, потребує більш детального унормування права і обов'язки стейкхолдерів під час обговорення ОНП, а також удосконалення зміст анкет з метою врахування специфіки конкретної освітньої програми. Але на думку ЕГ, зазначені слабкі сторони не впливають на якість освітньої діяльності за ОНП. Беручи до уваги всю цілісність встановлених фактів (сильних сторін, позитивних практик, слабких сторін, недоліків та їх контексту, такі чинники, як принцип поваги до автономії закладу, відносний вплив недоліків на відповідний аспект якості освітньої програми та чіткий підхід, орієнтований на удосконалення), ОНП та освітня діяльність за цією програмою в контексті Критерію 8 повністю відповідає рівню В, про те інноваційних та позитивних практик за цим критерієм ЕГ не відмічає.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Права і обов'язки всіх учасників освітнього процесу визначені в низці внутрішніх нормативних положень, які розміщені на головному сайті у вкладці "Нормативно-правова база" <https://nure.ua/universytet/normativno-pravova-baza> (викладено установчі документи, основні документи з організації освітнього процесу та додаткові положення); в окремій вкладці розкрита інформація щодо умов підвищення кваліфікації для НПП <https://nure.ua/pidvishhennja-kvalifikacii-stazhuvannja>, повно представлена інформація про умови перезарахування неформальної освіти <https://nure.ua/universytet/neformalna-informalna-osvita>. Додатково інформація розміщена за окремими вкладками, наприклад "Освіта" <https://nure.ua/osvita>. Вся необхідна інформація розміщена також на сайті кафедри економічної кібернетики та управління економічною безпекою <https://eces.nure.ua/aspirantam> та відділу аспірантури та докторантури <https://nure.ua/branch/viddil-aspiranturi-ta-doktoranturi>. В послідовності їх дотримання ЕГ пересвідчилась у відповідях на питаннях під час зустрічей фокус-груп: здобувачі, НПП, представники структурних підрозділів, керівництво показали обізнаність з нормами та підтвердили їх фактичне застосування. ЕГ відмічає, що функціонує повна версія на англійській мові <https://nure.ua/en/university>. ЕГ відмічає розкриття інформації про заходи ХНУРЕ в контексті досягнення цілей сталого розвитку <https://nure.ua/konferencii-ta-workshops/seminar-cili-stalogo-rozvitku-zavdannja-hnure-shhodo-ih-realizacii>, така ж інформація про заходи кафедри представлена на сайті кафедри <https://eces.nure.ua/cili-stalogo-rozvitku>.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

Окремої сторінки "Проекти освітніх програм" не передбачено, але принцип розміщення проектів ОПП на сторінці кафедри ЕК у вкладці "освітні програми" дозволяє їх легко знайти. На зустрічах було підтверджено, що для оприлюднення проекту використовується сайт кафедри, сторінка "Аспірантам", "Освітні програми та навчальні плани", на якому і зараз розміщено проект 2023 року, який вже пройшов обговорення <https://eces.nure.ua/aspirantam/osvitni-programi-ta-navchalni-plani>. Для зворотного зв'язку призначено сторінку кафедри "Контакти" і пошта кафедри d_eces@nure.ua; також на сайті відділу аспірантури та докторантури у вкладці "Спеціальності та освітньо-наукові програми (доктор філософії)" зазначено про можливість подання зауважень та пропозицій до ОНП за електронною поштою pds@nure.ua. ЕГ відмічає, що норми щодо оприлюднення та можливість зворотного зв'язку дотримані, але електронні пошти не зазначені на сторінці, де розміщується проект.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

ОНП розміщується на сторінці відділу аспірантури та докторантури у вкладці "Спеціальності та освітньо-наукові програми (доктор філософії)" <https://nure.ua/branch/viddil-aspiranturi-ta-doktoranturi/specialnosti-ta-osvitno-naukovi-programi> та на сайті кафедри ЕК на сторінці "Аспірантам", "Освітні програми та навчальні плани"

<https://eces.nure.ua/aspirantam/osvitni-programi-ta-navchalni-plani>. На сайті відділу аспірантури і докторантури оприлюднено ОНП та навчальні плани, починаючи з 2020 року <https://nure.ua/branch/viddil-aspiranturi-ta-doktoranturi/specialnosti-ta-osvitno-naukovi-programi/051-ekonomika>, на сайті кафедри ЕК оприлюднена ОНП 2023 року вступу. Крім самої ОНП на сайті кафедри оприлюднена повна інформація, необхідна для розуміння її змісту: силабуси, робочі навчальні програми, інформація про педагогічну практику, атестацію <https://eces.nure.ua/aspirantam>.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

1. Зручний та функціональний сайт, на якому представлена логічно структурована інформація, необхідна для навчання аспірантів та організації їх наукових досліджень.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

1. На окремій сторінці кафедри, де передбачено розміщення проєкту ОНП, не зазначено форми зворотного зв'язку. Рекомендовано: при розміщенні проєкту ОНП на наступний рік додати інформацію про можливість подання пропозиції і зауважень на пошту кафедри та інші форми зв'язку (телефон) з перепостом на сторінку "Контакти", створити google-форми. Термін: під час розміщення нового проєкту ОНП. 2. Хоча проєкти ОНП легко знайти на сторінці кафедри ЕК, де розміщені затверджені ОНП (ЕК не відзначає в даному контексті ані слабких сторін, ані недоліків), рекомендовано створити окрему вкладку "проєкти" або на сайті кафедри ЕК, або на сайті університету для полегшення зв'язку зі стейкхолдерами. Термін: до початку 2024 року для забезпечення розміщення проєктів 2024 року.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

ОНП повністю відповідає вимогам Критерію 9: в ХНУРЕ забезпечено викладення усієї необхідної інформації в повному обсязі, функціонує повна англійська версія сайту; до позитивних практик необхідно віднести подання інформації про заходи в контексті дотримання цілей сталого розвитку на сайті університету та кафедри. Разом з тим, наявна слабка сторона при поданні інформації щодо контактів для зворотного зв'язку при обговоренні ОНП, що стало підставою для подання рекомендацій щодо запровадження окремої вкладки проєкти та розширення інформації на сторінці, на якій висвітлюється проєкт ОНП. Беручи до уваги всю цілісність встановлених фактів (сильних сторін та позитивних практик, слабкої сторони) та їх контексту, експертна група вважає можливим стверджувати про наявність повної відповідності освітньої програми критерію 9.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

Результати аналізу ОНП, зустрічі із здобувачами та науковими керівниками дозволяють підтвердити можливість для повноцінної підготовки до науково-дослідної та викладацької діяльності у ЗВО за спеціальністю, оскільки усі блоки компетентностей представлені в ОНП. Підготовка до дослідницької роботи, в т.ч. в міжнародному науковому середовищі забезпечується такими обов'язковими ОК, як ОК1 Філософія та методологія сучасної науки, проблеми формування критичного мислення, ОК3 Методологія наукових досліджень, ОК4 Особливості сучасної наукової комунікації, ОК6 Іноземна мова як мова наукової комунікації. В перелік ВК в 2023 році було включено ВК Проєктний та грантовий менеджмент, що забезпечує цільову підготовку до розробки, участі, моніторингу, виконання НДР, міжнародних грантів та проєктів. Підготовку до проведення якісних наукових досліджень в сфері економіки забезпечують ОК5 Сучасні методи аналізу даних, ОК7 Інноваційна парадигма розвитку економіки та блоком вибіркових дисциплін, які сфокусовані на актуальних проблемах системи соціально-економічних відносин, а саме: ВК1 Цифрові інновації: сталий розвиток та євроінтеграція, ВК2 Безпекоорієнтоване управління соціально-економічними системами, ВК3 Прикладний аналіз економічних даних, ВК4 Моделювання системних характеристик в економіці, ВК5 Управління розвитком конкурентного потенціалу підприємства. Вибіркові компоненти дають

можливість врахувати наукові орієнтири кожного здобувача в процесі підготовки дисертації, формують методичні та методологічні засади обраної тематики наукового дослідження. Підготовка до педагогічної діяльності забезпечена наявністю обов'язкової ОК2 Психолого-педагогічні основи науково-педагогічної діяльності та ОК8 Педагогічна практика. Теми здобувачів розміщені на сайті кафедри ЕК та УЕБ <https://eces.nure.ua/aspirantam/naprjami-naukovih-doslidzhen-vikladachiv>, теми випускників попередніх років були надані на запит ЕГ. Їх аналіз підтверджує їх кореляцію зі змістом ОНП та вибірковим дисциплінами. ЕГ відзначає, що на даній ОНП наразі навчаються два іноземці, серед випускників ОНП (інформацію надано на запит ЕГ) - три іноземця (Ліван, Йорданія). З даними здобувачами зв'язок втрачений через військові дії, тому вони не приймали участь в зустрічах. Враховуючи, що мова викладання в ОНП єдина - українська мова, ЕГ уточнила у наукових керівників рівень знання української мови у їх іноземних здобувачів. Науковими керівниками (проф. Соколовою Л.В., доц. Мурзабулатовою О.В., проф. Полозовою Т.В.) було підтверджено факт навчання на підготовчому відділенні ХНУРЕ даних здобувачів та рівень знання української мови достатній для опанування освітньої складової. Випадків захисту аспірантів за даною ОНП не було.

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

Інформація щодо напрямків досліджень наукових керівників здобувачів, які наразі навчаються на 1-4 курсі, представлена на сайті кафедри ЕК та УЕБ <https://eces.nure.ua/aspirantam/naprjami-naukovih-doslidzhen-vikladachiv>; інформація по науковим керівникам випускників була надана на запит ЕГ. Аналіз даної інформації, ознайомлення з профілями наукових керівників: проф. Полозова Т.В., доц. Кириї В.В., проф. Соколова Л.В., доц. Мурзабулатова О.В., доц. Степаненко С.В., доц. Гришко С.В., проф. Костін Ю.Д., доц. Шейко І.А. (Google Scholar, Scopus, Web of Science, ResearchGate, Orcid - представлено в профілях НПП <https://eces.nure.ua/staff>), їх участю в НДР та міжнародних проєктах (надано на запит ЕГ) дозволяє підтвердити відповідність наукових тем аспірантів напрямку досліджень керівників. Наукові керівники є керівниками наукових напрямків, відповідно до яких здійснюють дослідження аспіранти <https://eces.nure.ua/nauka/naukovo-doslidna-robota-kafedri>: проф. Полозова Т.В. - Механізми забезпечення інноваційно-інвестиційного розвитку, економічної безпеки та адаптації підприємств в умовах трансформаційної економіки, проф. Колупаєва І.В. - Регуляторна політика цифровізації в контексті сталого розвитку, доц. Гришко С.В. - Комплексна безпека та функціонування соціально-економічних систем в умовах впливу гібридних загроз, доц. Кириї В.В. - Економіко-математичне моделювання та інформаційно-аналітичні технології в дослідженні соціально-економічних процесів, доц. Шейко І.А. - Розробка ефективних економічних рішень на основі використання економіко-математичних методів і моделей в умовах розвитку цифрових інновацій. Д.е.н. проф. Соколова Л.В. та Костін Ю.Д. є керівниками наукових шкіл: Організаційно-економічне забезпечення адаптивного управління конкурентоспроможністю, ефективністю маркетингової, інноваційно-інвестиційної та фінансової діяльності суб'єктів господарювання в міксованих умовах зовнішнього середовища, Моделювання економічних процесів в інфраструктурних галузях.

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

На кафедрі ЕК та УЕБ функціонує навчально-наукова лабораторія "Моделювання економічних процесів в інфраструктурних галузях" та наукова лабораторія кафедри економічної кібернетики, метою якої є впровадження комп'ютерних технологій у навчальний процес <https://nure.ua/wp-content/uploads/napriamy-naukovoi-diialnosti-2023.pdf> Активну роль в підтримці аспірантів виконує наукова бібліотека <https://nure.ua/branch/naukova-biblioteka>. Наукова бібліотека ХНУРЕ забезпечує віддалений доступ до вітчизняних та закордонних фахових видань, у тому числі електронних <http://lib.nure.ua>, в т.ч. тих, що включені до баз Scopus, Web of Science. Аспіранти мають доступ та можливість роботи в таких платформах ХНУРЕ: 1) платформа для організації освітнього процесу за допомогою технологій дистанційного навчання, що містить навчально-методичні матеріали з дисциплін навчального плану <https://dl.nure.ua>; 2) електронний архів відкритого доступу ХНУРЕ, що містить навчально-методичні, наукові та інші ресурси <http://openarchive.nure.ua>. Кафедра забезпечує можливість доступу до спеціалізованого програмного забезпечення: для організації дослідження та управління проєктами (Microsoft Office 365 ProPlus з додатками (корпоративна ліцензія), в т.ч. Publisher, Access, OneNote 2016, Project, Visio) та Scilab 6.1.1 - для комп'ютерного моделювання економічних систем, статистичного аналізу, прогнозування. Інноваційної та взірцевою практикою підтримки аспірантів є наявність Наукового парку "Синергія" <https://www.synergy-park.com/ua/>, який забезпечує унікальний доступ для проведення колоквиумів, семінарів, конференцій. Особливо необхідно відмітити можливість консультування аспірантів фахівцями з інших спеціальностей та галузей знань, що забезпечує потужну підтримку в сфері математичного моделювання, аналізу Big Data. На зустрічі з представниками структурних підрозділів було зазначено про можливість долучення аспірантів до будь-якої ОК понад навчальний план та обсяг ОНП. На кафедрі забезпечено систематичне інформування аспірантів про можливості міжнародних програм через сайт <https://eces.nure.ua/nauka/konkursi-nacionalnogo-fondu-doslidzhen-ukraini> та спільні групи в месенджерах. Організаційна підтримка аспірантів відбувається під час атестації (на запит ЕГ було надано приклади індивідуальних планів аспірантів різних років навчання).

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо.

ЕГ відмічає, що в ХНУРЕ створені широкі можливості для участі в міжнародних програмах та академічній мобільності для аспірантів <https://nure.ua/university/mizhnarodna-diyalnist/mizhnarodni-programi-ta-akademichna-mobilnist>. В ХНУРЕ традиційною є міжнародна науково-практична конференція "Сучасні стратегії економічного розвитку: наука, інновації та бізнес-освіта", в цьому році відбулась IV конференція <https://eces.nure.ua/nauka/mizhnarodna-naukovo-praktichna-konferencija-suchasni-strategii-ekonomichnogo-rozvitku-nauka-innovacii-ta-biznes-osvita>. Аспіранти мають можливість друкуватися в кафедральних колективних монографіях, які виходять щорічно <https://eces.nure.ua/nauka/kolektivna-monografija>. На кафедрі, факультеті, в університеті систематично відбуваються наукові воркшопи з питань єдиного цифрового ринку, цифрової трансформації, на яких презентують розробки за результатами проєктів Erasmus <https://eces.nure.ua/nauka/naukovi-zahodi>. Враховуючи високу активність та, головне, результативність участі наукових керівників в міжнародних проєктах, зокрема Jean Monnet, аспіранти активно долучені до цих проєктів, зокрема курс лекцій в рамках Erasmus+ Jean Monnet Module «Україна-ЄС: Цифрові інновації встановлюють зв'язки для змін» прослухали шість аспірантів. В 2021 році аспірант кафедри Ткаченко А. став одним з лауреатів міжнародного франкофонного конкурсу молодих дослідників "Моя дисертація за 180 секунд" (MIT180).

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

ЕГ відмічає високу активність наукових керівників і гаранта участі у дослідницьких проєктах, в першу чергу міжнародних <https://eces.nure.ua/nauka-i-mizhnarodne-spivrobitnictvo>, що дозволяє підтримувати рівень науково-дослідної діяльності, інтеграцію аспірантів до європейської наукової спільноти та міжнародної практики <https://eces.nure.ua/nauka-i-mizhnarodne-spivrobitnictvo/mizhnarodni-granti-kafedri-ek>. Детальна інформація про участь наукових керівників в НДР та міжнародних проєктах була надана на запит ЕГ. Так, доц. Гришко С.В. є координатором від ХНУРЕ проєкту Academic Response to Hybrid Threats – WARN (610133-EPP-1-2019-1-FI-EPPKA2-SVNE-JP) <https://warn-erasmus.eu/ua/> <https://cutt.ly/4wPyuoDw>, в рамках якого ведеться наукова робота і формуються наукові теми аспірантів. Проф. Колупаєва І.В. є учасником проєкту в рамках Jean Monnet Module "Європейський підхід до етичної, правової та соціально-економічної політики в галузі штучного інтелекту" <https://cutt.ly/ywPyub7I> <https://cutt.ly/WwPyuRyg>, координатором проєкту Jean Monnet Module "Україна-ЄС: Цифрові інновації встановлюють зв'язки для змін" <https://eces.nure.ua/proiekt-erasmus-zhan-mone-modul-eudi4c>, учасниками якого також є проф. Полозова Т.В. та доц. Шейко І.А., координатором проєкту Jean Monnet Module "Україна-ЄС: рішення циклічної економіки для розумних та сталих міст". На кафедрі також виконується проєкт "Erasmus+ Unicon" "Університети - Громади: посилення співпраці" <https://cutt.ly/jwPyuG1c>, учасником якого є проф. Полозова Т.В. Доц. Степаненко С.В. є учасником проєкту Jean Monnet Module "Європейська архітектура сталого розвитку: механізми економічної та фінансової інтеграції", який буде виконуватися з 2023 року. Також наукові керівники є учасниками НДР "Організаційно-економічне забезпечення інноваційного розвитку та економічної безпеки суб'єктів господарювання", керівниками якого є проф. Колупаєва І.В. та Полозова Т.В. Проф. Костін Ю.Д. виступав керівником госпдогвірної НДР "Розробка моделі прийняття ефективних рішень на підприємстві ТОВ "Енерджи Трейд Груп" Доц. Степаненко С.В. приймав участь в розробці держбюджетної НДР "Розроблення методології соціально-економічного розвитку регіону на підґрунті формування системного базису синтезованого капіталу та інформаційної інфраструктури", а також в госпдогвірної науково-дослідної роботи з розробки стратегії розвитку міста Мерефи. Доц. Мурзабулатова О.В. також має досвід участі в розробці держбюджетної НДР "Теоретичні і практичні підходи до моделювання системи управління сучасним підприємством". ЕГ відмічає спільну роботу наукових керівників в проєктах, що забезпечує, дійсно, критичну масу дослідників в одному тематичному напрямі, що підтверджено можливістю створення в ХНУРЕ разових спеціалізованих вчених рад: на запит ЕГ було надано інформацію по аспірантам-випускникам 2023 року та здобувачам четвертого року навчання).

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

Дотримання академічної доброчесності регламентується внутрішніми положеннями ХНУРЕ та підтримується чіткою структурою реагування на можливі порушення академічної доброчесності, що було підтверджено учасниками різних фокус-груп (керівництво, НПП, здобувачі, представники структурних підрозділів). Аспіранти та наукові керівники забезпечені технічними можливостями (програмним забезпеченням) перевірки на плагіат. Питання академічної доброчесності постійно розглядаються та обговорюються в спільноті "наукові керівники-аспіранти". НПП та наукові керівники, здобувачі під час зустрічей зазначили, що дотримуються принципу академічної доброчесності. В разі виявлення порушень науково-педагогічні працівники можуть бути притягнені до академічної відповідальності у вигляді обмеження права наукового керівництва аспірантами. Фактів порушення академічної доброчесності серед викладачів, наукових керівників та аспірантів не відбувалось.

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

1. ХНУРЕ забезпечує потужну організаційну, матеріально-технічну, інформаційну підтримку через наявність дистанційних платформ, можливості міждисциплінарного консультування; інноваційною та взірцевою практикою є наявність наукового парку "Синергія". 2. Наукові керівники мають високу результативність отримання грантів на міжнародні проекти, зокрема в рамках Erasmus Jean Monnet, що забезпечує актуальність наукових досліджень аспірантів, їх долучення до міжнародної спільноти, інтегрування в європейський дослідний простір.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

1. ОНП відповідає інтересам здобувачів, але в значній мірі це забезпечується за рахунок авторських вибіркового дисциплін, оскільки передбачена лише одна ОК7 обсягом 4 кредити, що може створювати обмеженість через обсяг вибіркової складової (8 кредитів), хоча і було зазначено про можливість долучення аспірантів до інших ОК понад навчальний план. Рекомендації: розширити зміст обов'язкової частини ОНП, яка присвячена спеціальності, авторськими курсами з питань цифровізації, гібридних загроз, безпекоорієнтованого управління, циклічної економіки. Терміни: під час наступного перегляду ОНП, до початку 2024-2025 навчального року. 2. Для подальшого розвитку, вдосконалення, підвищення унікальності ОНП ЕГ рекомендує розширити перелік як обов'язкових ОК, так вибіркового ОК на англійській мові, розпочати роботу над англійською ОНП, враховуючи затребуваність з боку іноземних здобувачів.

Рівень відповідності Критерію 10.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

ОНП «Економіка» повною мірою відповідає якісним характеристикам критерію 10: зміст програми відповідає науковим інтересам аспірантів, забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності, наявні заходи для залучення до міжнародної академічної спільноти, забезпечується дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових керівників та аспірантів. Разом з тим, на думку ЕГ, обмеженість обов'язкової складової ОНП в ОК зі спеціальності та забезпечення наукових інтересів в основному вибірковою складовою, що має обсяг 4 кредити, є слабкою стороною програми (слабка сторона, яка зазначена по критеріям 1 та 2), яка при наявності інноваційної практики (науковий парк "Синергія" та навчально-наукові лабораторії) не дає можливості поставити оцінку А. ЕГ також врахувала при цьому той факт, що незважаючи на функціонування ОНП з 2016 року, випадків захисту аспірантів в разових спеціалізованих вчених радах не було. Враховуючи цілісність встановлених фактів, принцип поваги до автономії закладу, врахування позицій стейкхолдерів (роботодавців та інших зацікавлених сторін) ЕГ вважає можливість зазначити про повну відповідність ОНП критерію 10 та рекомендувати оцінку В за критерієм 10.

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

ЕГ вважає за необхідне підкреслити, що всі зустрічі відбулись відповідно до узгодженої програми акредитаційної експертизи, запрошені на зустрічі долучались в повному складі, додаткові документи у відповідь на запит експертної групи були завантажені в повному обсязі та своєчасно, огляд матеріально-технічної бази був представлений в повному обсязі та якісно. ЕГ відмічає, що зважаючи на дистанційне навчання та сучасні умови, керівництво ХНУРЕ, кафедри, гарант, представники структурних підрозділів відповідально підійшли до організації зустрічей та демонстрації матеріально-технічної бази, що дозволило ЕГ отримати вичерпні факти та докази для оцінювання даної ОНП "Економіка".

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2 . Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3 . Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4 . Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5 . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	A
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	B

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Відсутні

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Шалімова Наталія Станіславівна

Члени експертної групи

Буяк Леся Михайлівна

Диха Валерій Валерійович